

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- โทเมศ ขวัญเมือง. สัญญาเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศส. ใน เอกสาร
สัมมนาเรื่อง 300 ปี ความสัมพันธ์ไทย - ฝรั่งเศส. หน้า 150 - 204.
กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2527.
- ขจิตกฤษ บุรุษพัฒน์. ความสัมพันธ์ไทย - ลาว : รอยริ้วที่ซากประสาน. จิตวิทยาความ
มั่นคง (2527) : 261 - 316.
- _____. ไทยกับเพื่อนบ้านในอินโดจีน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา,
2531.
- _____. มองพม่า แลลาว ช้าเลื่องจีน. กรุงเทพมหานคร : พัฒนวิทย์การพิมพ์,
2528.
- _____. มิติใหม่ในความสัมพันธ์ไทย - ลาว. จิตวิทยาความมั่นคง (2523) :
301 - 320.
- คมสัน เสวตมาลย์. การแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติวิธี ศึกษาเฉพาะกรณีพิพาทชายแดน
ไทย - ลาว กรณีสามหมูบ้าน. สารนิพนธ์ ปรินฎามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- จรัส กุลละวณิชย์. กลุ่มประเทศอินโดจีนกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย.
รัฐาภิรักษ์ (เมษายน - มิถุนายน 2532) : 58 - 99.
- จิราภรณ์ สถาปนาวรรณนะ. วิกฤตกาลสยาม ร.ศ. 112. เอกสารการนิเทศการศึกษา
ฉบับที่ 178 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2519.
- ฉลอง สุนทราวาณิชย์. สัมพันธ์ภาพไทย - ลาว เชิงประวัติศาสตร์ ก่อนคริสต์ศักราชที่ 20.
วารสารแพนที 29 (กรกฎาคม - กันยายน 2529) : 23 - 32.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์. การแบ่งเขตแดนของประเทศในส่วนที่เป็นภูเขาและแม่น้ำ.

วารสารกฎหมาย 3 (2520) : 155 - 171.

ศิเรก ชัยนาม. การทูต. พระนคร : โรงพิมพ์ประเสริฐอักษร, 2502.

_____. ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2. พระนคร : แพรวพิทยา, 2509.

นราธิปพงศ์ประพันธ์, กรมหมื่น. อนุสัญญาอินโดจีน พ.ศ. 2469. สารานุกรม 22

(กุมภาพันธ์ 2515) : 7 - 10.

นิพนธ์ จิตะสมบัติ. ปัญหาเขตแดนกับความมั่นคงของชาติระหว่างประเทศไทยกับ

ประเทศลาว. วารสารกฎหมาย 9 (2527 - 2528) : 11 - 24.

ประสงค์ ชิงชัย. การใช้ภูเขาและแม่น้ำในการแบ่งแนวพรมแดนของประเทศ.

วารสารแผนที่ 28 (ตุลาคม - ธันวาคม 2528) : 71 - 76.

_____. การใช้แม่น้ำเป็นเส้นเขตแดน. วารสารแผนที่ 29 (มกราคม - มีนาคม

2530) : 9 - 16.

ประสงค์ สุ่นศิริ. นโยบายและการปฏิบัติของรัฐบาลต่อปัญหาความมั่นคงชายแดน

ระหว่างไทย - กัมพูชา และไทย - ลาว. จิตวิทยาความมั่นคง (2527)

: 334 - 348.

_____. ปัญหาการรุกล้ำอธิปไตยตามแนวชายแดน. จิตวิทยาความมั่นคง (2526)

: 312 - 329.

ประสิทธิ์ เอกบุตร. แง่มุมกฎหมายของข้อพิพาททางพรมแดน : เน้นคดีตัวอย่าง

วารสารนิติศาสตร์ 18 (มีนาคม 2531) : 85 - 108.

ประหัต ศ.นาคะนาท และจำรัส ดวงธิสาร. ความเมืองเรื่องเขาพระวิหาร. พระนคร :

สำนักพิมพ์สาสน์สวรงค์, 2505.

ปรีชา เอี่ยมสุทธา. กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมือง ภาคสันติ. กรุงเทพมหานคร

: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

ปิยนารถ บุนนาค และพวงเพชร สุรัตน์กุล. รายงานผลการวิจัยเรื่องจันทบุรี และ
ตราด : กรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส (พ.ศ. 2436 - 2450).

โครงการไทยศึกษาสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

พยนต์ ทิมเจริญ. แนวพรมแดนไทย - ลาว. วารสารแพนที 30 (มกราคม -
มีนาคม 2531) : 44 - 65.

_____. แนวพรมแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศส : ภูมิหลังทาง
ประวัติศาสตร์และสนธิสัญญา. วารสารแพนที 26 (มกราคม - มีนาคม 2527)

: 5 - 29; (เมษายน - มิถุนายน 2527) : 64 - 73; 27

(กรกฎาคม - กันยายน 2527) : 30 - 67.

_____. หัวหน้าฝ่ายเขตแดน กองภูมิศาสตร์ กรมแผนที่ทหาร. สัมภาษณ์,
17 เมษายน 2535.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชานิติศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมาย
ระหว่างประเทศ. 2 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.

มานิจ ชุ่มสาย, ม.ล. เขตแดนไทย - ลาว และเขมร. ศิลปกรรมปริทัศน์ 3
(พฤษภาคม - มิถุนายน 2531) : 1 - 65.

ธรรรงค์ นพคุณ. พันธกรณีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ. ใน เอกสารโรงเรียน
เสนาธิการทหารอากาศ สถาบันวิชาการทางทหารอากาศชั้นสูง. หน้า 61 - 70.,
2529.

วิกรม คัมไพโรจน์. ความเป็นมาในประวัติศาสตร์ของเส้นกั้นเขตแดนในลำน้ำโขง.
วารสารสารานุกรม (10 กุมภาพันธ์ 2519) : 337 - 374.

วิรัช ร่วมพงษ์พัฒนะ. ปัญหาข้อขัดแย้งไทย - ลาว ในช่วงปี พ.ศ. 2518 - ปัจจุบัน.
วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ. เอกสารบรรยายในการสัมมนาเรื่องปัญหาพรมแดนไทย.

กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์พาณิชย์, 2533.

สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร. ปัญหาเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน. จิตวิทยาความมั่นคง

(2526) : 273 - 304.

สมพงศ์ ชูมาก. กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

. รายงานผลการวิจัยทฤษฎีรัฐคาภิเษกสมโภช เรื่อง นโยบายของไทยต่อ

ปัญหาพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน, 2532.

สารนิเทศ, กรม. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและความสัมพันธ์กับเหตุการณ์

ระหว่างไทย - ลาว., 2517.

สำนักงานเทพศรีทริศ. การปักปันเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส.

พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2506. (สำนักงานเทพศรีทริศพิมพ์เป็น

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ หลวงลิขิตสยามการ ๘ เมรุหน้าพลับพลา

อิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส 20 พฤษภาคม 2506).

สุรชัย ศิริโกกร. รายงานการวิจัยเรื่องสาเหตุของการกระทบกระทั่งตามพรมแดน

ไทย - ลาว 1975 - 1981., 2529.

สุวิทย์ อิศาสวัสดิ์. การเสียดลาวฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง : บทเรียนอันเจ็บปวดจากจักรวรรดิ

นิยมตะวันตก วารสารประวัติศาสตร์ 8 (มกราคม - เมษายน 2526) :

51 - 78.

สุวิทย์ อิศาสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ไทย - ฝรั่งเศส ร.ศ. 112 - 126 : การเสียดดินแดน

ฝั่งขวาแม่น้ำโขง. กรุงเทพมหานคร : ส่งรุ่งการพิมพ์, 2503.

สุวิทย์ พักขาว. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส ตั้งแต่ ร.ศ. 112 ถึง

ร.ศ. 126 (ค.ศ. 1893 - 1907). ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2518.

เส็นีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. คดีเขาพระวิหาร., 2505.

ภาษาอังกฤษ

- Berber, F.J. Rivers in International Law. London : Stevens & sons
ltd., 1959.
- Bouchez, L.J. The Fixing of Boundaries in International Boundary
Rivers. International and Comparative Law Quarterly 12
(July 1963) : 789 - 817.
- Briggs, Herbert W. The Law of Nations Cases, Documents, and Notes.,
1966.
- Cukwurah, A.O. The Settlement of Boundary Disputes in International
Law. Manchester : Manchester University Press, 1967.
- Day, Alan J. Border and Territorial Disputes. Longman, 1987.
- Dommen, Arthur J. Laos in 1984 : The Year of the Thai Border.
Asian Survey (January 1985) : 114 - 121.
- Fenwick, Charles G., International Law. New York : Appleton -
Century - Crafts, Inc., 1948.
- Greig, D.W. International Law. London : Butterworths, 1976.
- Kearney, Richard D., and Dalton, Robert E. The Treaty on
Treaties. The American Journal of International Law.
64 (July 1970) : 495 - 562.
- Manich Jumsai, M.L. Boundary Commission Thai - Lao Frontier.
Bangkok : Chalermnit, 1986.
- _____. History of Laos. 2 nd ed. Bangkok : Chalermnit, 1971.

- Mundman, A.L.W. Adjudication and Adjustment. International judicial Decision and The Settlement of Territorial and Boundary Disputes. In The British Year Book of International Law 1972 - 1973, pp. 1 - 116. The Clarendon Press, 1973.
- Ngaosyvathn, Pheuiphanh. Thai - Lao Relations : A Lao View. Asian Survey (December 1985) : 1242 - 1259.
- Prescott, J.R.V. Map of Mainland Asia by Treaty. Melbourne : Melbourne University Press, 1975.
- Sarasin Virapol. Reflections on Thai - Lao Relations. Asian Survey (December 1985) : 1260 - 1276.
- Sinclair, Sir Ian. The Vienna Convention on the Law of Treaties. Manchester : Manchester University Press, 1984.
- Starke, J.G. Introduction to International Law. 8 th ed. London : Butterworths, 1977.
- United States of America, Department of State. Laos - Thailand Boundary. International Boundary Study No.20 (September 1962) : 1 - 4.
- Verzijl, J.H.W. International Law in Historical Perspective. A.W.Sijthaff - Leyden, 1970.

ภาคผนวก

หนังสือสัญญา

กรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส

แต่วันที่ 3 ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก 112

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรุงสยาม และท่านประธานาธิบดีรีพับลิกรุง
ฝรั่งเศสมีความประสงค์เพื่อระงับกับความวิวาท ซึ่งเกิดขึ้นในสมัยที่ล่วงไปแล้วในระหว่าง
ประเทศทั้งสองนี้ และเพื่อจะผูกพันทางไมตรีอันได้มีมาหลายร้อยปีแล้ว ในระหว่างกรุง
สยามแลกรุงฝรั่งเศสนั้นให้สนิทยิ่งขึ้น จึงได้ตั้งอรรคราชทูตผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายให้ทำ
หนังสือสัญญาฉบับนี้คือ

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรุงสยาม ได้ตั้งพระเจ้าน้องยาเธอ กรม
หลวงเทเวทังขวโรประการ คนากษัตริย์มหาจักรี และแกรนด์ออฟฟิเชอร์ลีอองคอนเนอร์
ฯลฯ เสนาบดีว่าการต่างประเทศกรุงสยามฝ่ายหนึ่ง

แลฝ่ายท่านประธานาธิบดีรีพับลิกรุงฝรั่งเศส ได้ตั้งมองซิเออร์ เลอร์ชาลส์
มารีเลอมัวร์เดอวิลล์ ผู้ได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์แกรนด์ออฟฟิเชอร์ลีอองคอนเนอร์ แล
จูลวรากรณอรรคราชทูตผู้มีอำนาจเต็มขึ้นหนึ่ง และที่ปรึกษาการแผ่นดินอีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้ซึ่งเมื่อได้แลกเปลี่ยนตราตั้งมอบอำนาจ และได้เห็นเป็นการถูกต้องตาม
แบบแผนดีแล้วได้ตกลงทำข้อสัญญาดังมีต่อไปนี้

ข้อ 1 คอเวอนเมนต์สยามขอมสละเสียดซึ่งข้ออ้างว่ามีกรรมสิทธิ์ที่ดินทั่วไป
ในดินแดน ๗ ฝั่งซ้ายปากทวันออกแม่น้ำโขง และในบรรดาเกาะทั้งหลายในแม่น้ำนั้นด้วย

ข้อ 2 คอเวอนเมนต์สยามจะไม่มีเรือรบใหญ่หนีออกไปไว้ภาใช้เดินในทะเลสาบ
ก็ดีในแม่น้ำโขงก็ดีแลในลำน้ำแยกจากแม่น้ำโขงซึ่งอยู่ภายในที่อันได้มีกำหนดไว้ในข้อต่อไปนี้

ข้อ 3 คอเวอนเมนต์สยามจะไม่ก่อสร้างด่านค้าศุ ภาที่อยู่ของพลทหารใน

แขวงเมืองพระตะบอง แลเมืองนครเสียมราฐและในจังหวัด 25 กิโลเมตร (625 เส้น)
บนฝั่งขวาปากตวันตกแม่น้ำโขง

ข้อ 4 ในจังหวัดซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 3 นั้น บรรดาการตระเวนรักษาจะมี
แต่กองตระเวนเจ้าพนักงานเมืองนั้น ๆ กับคนใช้เป็นกำลังแต่เพียงที่จำเป็นก็ แลทำการ
ตามอย่างเช่นเคยรักษาเป็นธรรมเนียมในถิ่นนั้นจะไม่มีผลประจำอาณาเขตที่สรพด้วยอาวุธ
เป็นทหารอย่างใดอย่างหนึ่ง ตั้งอยู่ในที่นั้นด้วย

ข้อ 5 คอเวอนเมนต์สยามจะรับผูกขาดกับคอเวอนเมนต์ฝรั่งเศส ภายใน
กำหนดหกเดือน แต่ปีต่อไปในการที่จะจัดการเป็นวิธีการค้าขาย แลวิธีตั้งด่านโรงภาษีในที่
ตำบลซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 3 นั้นแลในการที่จะแก้ไขข้อความสัญญาปีมะโรงอิศรศกจุลศักราช
1218 คฤชศักราช 1856 นั้นด้วย คอเวอนเมนต์สยามจะไม่เก็บภาษีสินค้าเข้าออกใน
จังหวัดที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 3 แล้วนั้น จนกว่าจะได้ตกลงกัน คอเวอนเมนต์ฝรั่งเศสจะได้
ค่าตอบแทนให้เหมือนกันในสิ่งของที่เกิดจากจังหวัดที่กล่าวนี้สืบต่อไป

ข้อ 6 การซึ่งจะอุกหนุนการเคี้ยวเรือในแม่น้ำโขงนั้นจะมีการจำเป็นที่จะทำ
ได้ในฝั่งขวาปากตวันตกแม่น้ำโขงโดยการก่อสร้างกัณฑ์ ถาดังท่าเรือจอลกัณฑ์ ท่าที่ไว้ฟันแฉ
ก่ากัณฑ์คอเวอนเมนต์สยามรับว่าเมื่อคอเวอนเมนต์ฝรั่งเศสขอแล้ว จะช่วยตามการจำเป็น
ที่จะทำให้สะดวกทุกอย่างเพื่อประโยชน์นั้น

ข้อ 7 คนชาวเมืองฝรั่งเศสกัณฑ์ คนในบังคับทุกคนอยู่ในปกครองฝรั่งเศสกัณฑ์
ไปมาค้าขายได้โดยสะดวกในตำบลซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 3 เมื่อถือหนังสือเดินทางของเจ้า
พนักงานฝรั่งเศสในตำบลนั้น ฝ่ายราษฎรในจังหวัดอันได้กล่าวไว้จะได้รับการตอบ
แทนอย่างเดียวกันด้วยเหมือนกัน

ข้อ 8 คอเวอนเมนต์ฝรั่งเศสจะตั้งกงสุลไว้ในที่ใด ๆ ซึ่งจะคิดเห็นว่าเป็น
การสมควรแก่ประโยชน์ของคนผู้อยู่ในความป้องกันของฝรั่งเศส และมีที่เมืองนครราชสีมา
แลเมืองน่านเป็นต้น

ข้อ 9 ถ้ามีความขัดข้องไม่เห็นค้องกันในความหมายของหนังสือสัญญาแล้ว
ภาษาฝรั่งเศสเท่านั้นจะเป็นหลัก

ข้อ 10 สัญญานี้จะได้ตรวจก็ไปใช้ได้ภายในเวลาสี่เดือน ตั้งแต่วันลงชื่อ
กันนี้

อรรถราชทูตผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายซึ่งได้กล่าวชื่อไว้ข้างต้นนั้นได้ลงชื่อแล
ได้ประทับตราหนังสือสัญญาทั้งสองฉบับเหมือนกันไว้เป็นสำคัญ

ได้ทำที่ราชวัลลภกรุงเทพฯ ณ วันที่ 3 ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก 112

(เห็นพระนาม) เทวะวงษาโรประการ

(เห็นนาม) เลอ เมียร์เคอ วิลเลอร์

หนังสือสัญญา

ระหว่าง

กรุงสยาม กับ กรุงฝรั่งเศส

ทำเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ ร.ศ. 122

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามแลท่านประธานาธิบดีรีพับลิกฝรั่งเศสมีความปรารถนา
จะผูกพันธ์ทางไมตรี แลจะให้ความไว้วางใจซึ่งมีอยู่ต่อกัน ในระหว่างประเทศทั้งสองมั่นคง
ขึ้นแลเพื่อจะระงับความฮากบางอย่าง ซึ่งได้เกิดขึ้นจากการที่ตีความหมายของหนังสือสัญญา
ในถ้อยข้อที่ได้ทำไว้เมื่อวันที่ 3 ตุลาคมรัตนโกสินทรศก 112 จึงได้ตกลงทำหนังสือสัญญาน้อย
ขึ้นใหม่ฉบับหนึ่ง เพื่อประโยชน์นี้จึงได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น

พระยาสุริยานุวัตร อรรคราชทูตพิเศษ แลผู้มีอำนาจเต็มของสมเด็จพระเจ้า
กรุงสยาม ๕ สำนักนี้ท่านประธานาธิบดีรีพับลิกฝรั่งเศส เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มงกุฎสยาม
ชั้นที่หนึ่งแลเครื่องอิสริยาภรณ์ เลของคอนเนอร์ชั้นที่สอง ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

ฝ่ายท่านประธานาธิบดีรีพับลิกฝรั่งเศสนั้น 1

มองซิเออร์ เทโอฟิล เคลคาสเซ่ เคปุเต เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ฯลฯ

ฯลฯ ฯลฯ

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันแลกัน เห็นเป็นอันถูกต้องแบบ

อย่างดีแล้ว ได้ฤกษ์ขาดกันทำสัญญาเป็นข้อดังต่อไปนี้

ข้อ 1

เขตรัณฑ์ในระหว่างกรุงสยามกับกรุงกัมพูชาขึ้น ตั้งต้นตั้งแต่ปากคลองกะพง พลุข้างฝั่งซ้ายทะเลสาบเป็นเส้นเขตรัณฑ์ตรงทิศตะวันออก ไปจนถึงจบถึง คลองกะพงจาม ตั้งแต่ที่นี้ต่อไปเขตรัณฑ์เป็นเส้นตรง ทิศเหนือขึ้นไปจนถึงจบถึงภูเขาพนมดงรัก (คือภูเขาบันทัก) ค่อนั้นไปเขตรัณฑ์เนื่องไปตามแนวยอดภูเขาปันน้ำในระหว่างดินแดนน้ำตกน้ำเส้น แลดินแดนน้ำตกแม่น้ำของฝ่ายหนึ่ง กับดินแดนน้ำตกน้ำมูนอีกฝ่ายหนึ่ง จนถึงจบภูเขาผาค้าง แล้วต่อเนื่องไปข้างทิศตะวันออกตามแนวยอดภูเขาปันน้ำ จนถึงแม่น้ำของ ตั้งแต่ที่นั้นขึ้นไป แม่น้ำของเป็นเขตรัณฑ์ของกรุงสยามตามความข้อ 1 ในหนังสือสัญญาใหญ่ ๗ วันที่ 3 ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก 112

ข้อ 2

ฝ่ายเขตรัณฑ์ในระหว่างเมืองหลวงพระบางข้างฝั่งขวาแม่น้ำของ แลเมือง พิไชยกับเมืองน่านนั้น เขตรัณฑ์ตั้งแต่ปากน้ำเหนือที่แยกแม่น้ำของเนื่องไปตามกลางลำน้ำ เืองจนถึงที่แยกปากน้ำตามเลขขึ้นไปตามลำน้ำตามจนถึงยอดภูเขาปันน้ำในระหว่าง ดินแดนน้ำตกแม่น้ำของแลดินแดนน้ำตกแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงที่แห่งหนึ่งที่เขาภูแดนดินตั้งแต่ ที่นี้เขตรัณฑ์ต่อเนื่องขึ้นไปทางทิศเหนือ ตามแนวยอดภูเขาปันน้ำ ในระหว่างดินแดนน้ำตก แม่น้ำของแลดินแดนน้ำตกแม่น้ำเจ้าพระยาจนถึงปลายน้ำคอบ แล้วเขตรัณฑ์ต่อเนื่อง ไปตามลำน้ำคอบจนถึงจบแม่น้ำของ

ข้อ 3

จะได้กำหนดเขตแดนในระหว่างกรุงสยาม กับดินแดนที่เป็นแผ่นดินอินโดจีน ฝรั่งเศส รัฐบาลทั้งสองฝ่ายที่ได้ทำสัญญากันนี้ ต่างจะตั้งข้าหลวงผสมกันไปทำการกำหนดเขตแดนนี้ การกำหนดเขตแดนนี้จะทำลงตามเขตแดนที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 ทั้งจะกำหนดลงในดินแดนที่อยู่ในระหว่างทะเลสาบกับทะเล

เพื่อจะกระทำให้การของข้าหลวงผสมสะดวกขึ้น และเพื่อจะหลีกเลี่ยงเสียจากความยากทุกสิ่งทุกอย่าง ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในการกำหนดเขตแดนในดินแดน ซึ่งอยู่ในระหว่างทะเลแลทะเลสาบนั้น เมื่อก่อนที่จะตั้งข้าหลวงผสมรัฐบาลทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันเสียก่อนว่าจะกำหนดที่สำคัญแห่งใดเป็นที่หมายกำหนดเขตแดนในดินแดนนี้ แห่งใดเป็นเขตแดนที่จะจดทะเลเป็นต้น

จะได้ตั้งข้าหลวงผสม และข้าหลวงนี้จะตั้งต้นทำการใน 4 เดือน ภายหลังจากวันรับอนุญาตใช้หนังสือสัญญานี้ฉบับนี้

ข้อ 4

รัฐบาลสยามยอมเสียสละอำนาจ ซึ่งเป็นเจ้าของแผ่นดินเมืองหลวงพระบาง ที่อยู่ข้างฝั่งขวาแม่น้ำของ

เรือค้าขายแลแพไม้ ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของคนไทยมีอำนาจที่จะขึ้นล่องได้โดยสะดวกปราศจากการขัดขวางในตอนแม่น้ำของซึ่งไหลตลอดที่ดินแดนของเมืองหลวงพระบาง

ข้อ 5

เมื่อได้ตกลงกันตามข้อความ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 3 ตอนที่ 2 ว่าด้วยเรื่องการกำหนดเขตแดนในระหว่างทะเลสาบแลทะเลแล้ว แลเมื่อรัฐบาลสยามได้แจ้งความให้

เจ้าพนักงานฝรั่งเสศทราบโดยทางราชการว่า ดินแดนซึ่งเป็นผลแห่งการที่จะได้ตกลงกัน กับที่ดินแดนซึ่งอยู่ข้างทิศตะวันออกของเขตรแดน ตามที่ได้กำหนดลงไว้ในข้อ 1 ข้อ 2 ใน หนังสือสัญญาฉบับนี้ว่า เจ้าพนักงานฝรั่งเสศจะรับเอาได้เมื่อใดแล้ว กองทหารฝรั่งเสศซึ่ง ได้เข้าตั้งอยู่ในเมืองจันทบุรีชั่วคราวหนึ่งคราวหนึ่ง ตามหนังสือสัญญาวันที่ 3 ตุลาคม รัตน- โทสินทรศก 112 จะออกจากเมืองจันทบุรีในทันใด

ข้อ 6

ข้อสัญญาข้อ 4 ในหนังสือสัญญาในเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม รัตนโทสินทรศก 112 นั้นเป็นอันยกเลิก เปลี่ยนเป็นข้อสัญญาตามความต่อไปนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามทรงรับสัญญาว่า ผลทหารซึ่งจะได้ให้ส่งไป หรือจะให้ตั้งประจำอยู่ในเขตรแดนที่ลุ่มน้ำตกแม่น้ำของข้างฝ่ายกรุงสยามนั้น จะเป็นพล ทหารชาติไทยในได้บังคับนายทหารชาติไทยอยู่เสมอ มีความยกเว้นอย่างเดียวกับสัญญา ข้อนี้ให้เป็นประโยชน์แก่ตำรวจภูธรไทย ซึ่งนายทหารชาติเดนมาร์กบังคับอยู่ในขณะนี้ ถ้า รัฐบาลสยามปรารถนาจะเปลี่ยนนายทหารเหล่านี้ให้เป็นนายทหารของชาติอื่น รัฐบาลสยาม จะปกุษาให้ตกลงกันกับรัฐบาลฝรั่งเสศก่อน

ในเรื่องที่เกี่ยวข้อด้วยแขวงเมืองพระตะบอง เมืองเสียมราฐ แลเมือง ศรีโสภณเห็นรัฐบาลสยามสัญญาจะให้มีคอกองพลตระเวนซึ่งเป็นที่ต้องการสำหรับรักษาความ สงบเรียบร้อยคนที่จะให้ไปเป็นพลตระเวนนี้ จะเกณฑ์เอาแต่ล้วนที่เป็นชาวเมือง ๗ ที่นั้น

ข้อ 7

ถ้าในกาลภายหน้า รัฐบาลสยามปรารถนาจะทำท่าเรือ คลอง ทาง รถไฟ ที่ ในดินแดนลุ่มน้ำตกแม่น้ำของข้างฝ่ายของกรุงสยาม (มีทางรถไฟที่จะให้เป็นทางติดต่อจาก กรุงเทพฯไปถึงที่แห่งใดในแคว้นลุ่มน้ำนี้โดยเฉพาะ) แม้ว่าจะทำการเหล่านี้ไปมิได้แต่

โดยลำพังเจ้าพนักงานไทยแลโคสทุนของไทย รัฐบาลสยามจะผูกขาดให้ตกลงกันกับรัฐบาล
ฝรั่งเศส ส่วนการที่จะทำสำหรับให้การต่าง ๆ ที่กล่าวนี้เป็นผลประโยชน์ขึ้นก็เหมือนกัน

ในการที่จะใช้ท่าเรือ คลอง ทางรถไฟในแคว้นน้ำตกแม่น้ำของข้างฝ่าย
ของกรุงสยามก็ดี ทั้งภายในพระราชอาณาเขตร่นอกไปจากแคว้นน้ำตกนี้ก็ดีเป็นความเข้าใจ
กันว่าจะไม่ตั้งพิศอกเก็บเงินให้ต่างกัน ให้เป็นการผิดไปจากหลักฐาน ซึ่งจะต้องทำให้เสมอ
กันในการค้าขาย ดังได้สัญญาไว้ในหนังสือสัญญาทั้งหลายที่กรุงสยามได้ลงชื่อ

ข้อ 8

ในที่จะทำการให้สำเร็จไปตามความข้อ 6 ของหนังสือสัญญาใหญ่วันที่ 3
ตุลาคม รัตนโกสินทรศก 112 นั้น รัฐบาลสยามจะอนุญาตที่ดินเป็นขนาดกว้างยาวตามซึ่ง
จะได้กำหนดให้แก่รัฐบาลบริบดิก ณ ที่ต่าง ๆ ข้างฝั่งขวาแม่น้ำของ คือ

ที่ที่เชียงคาน หนองคาย เมืองโซษบุรี ที่ที่ปากน้ำเก่า (ฝั่งขวาหรือฝั่งซ้าย)
เมืองมุกดาหาร เมืองเขมราฐ กับที่ปากน้ำมูน (ฝั่งขวาหรือฝั่งซ้าย)

รัฐบาลทั้งสองจะได้ตกลงกันในการที่จะเอาสิ่งกีดกั้นไม่ให้เรือเดินได้สะดวก
ในลำน้ำมูนตอนที่อยู่ระหว่างเมืองพุมูลมังฆาหารกับแม่น้ำของ ถ้าเห็นว่าการนั้นจะทำให้
สำเร็จไปไม่ได้ หรือว่าจะเปลืองเงินเกินไป รัฐบาลทั้งสองจะช่วยกันจัดแจงทำทางบกให้
ไปมาถึงกันได้ ในระหว่างเมืองพุมูลมังฆาหาร แลแม่น้ำของ

รัฐบาลทั้งสองจะตกลงกันด้วยว่า ในระหว่างเมืองจำปาศักดิ์ กับเขตร่นคน
เมืองหลวงพระบาง ดังที่ได้กำหนดลงไว้ในข้อ 2 ของหนังสือสัญญานี้จะให้มีทางรถไฟ
ขึ้นใช้แทนการเดินเรือที่ไม่สะดวกในแม่น้ำของ ถ้ายอมรับกันว่าเป็นที่ต้องการ

ข้อ 9

ตั้งแต่เดี๋ยวนี้ไปเป็นการตกลงกันแล้วว่า รัฐบาลทั้งสองจะช่วยให้มีทางรถไฟ

ตั้งแต่เมืองพนมเปญ ไปถึงเมืองพระตะบองขึ้นให้ได้โดยสะดวก. การก่อสร้างและการที่จะกระทำให้มีผลประโยชน์นั้น รัฐบาลทั้งสองจะทำเองโดยลำพัง ส่วนการในที่ดินแดนของ รัฐบาลใดรัฐบาลนั้นรับทำ หรือรัฐบาลทั้งสองจะยินยอมพร้อมกันให้บริษัทไทยปนกับฝรั่งเศส บริษัใดทำก็ได้

รัฐบาลทั้งสองได้เห็นด้วยกันแล้วว่า เป็นการจำเป็นที่จะทำการเพื่อจะให้ทาง น้ำในคลองเมืองพระตะบองในระหว่างทะเลสาบกับเมืองนั้นตั้งขึ้น เพื่อนี้รัฐบาลฝรั่งเศส พร้อมตัวที่จะให้ผู้อำนวยการช่างซึ่งรัฐบาลสยามอาจจะต้องการใช้ทั้งสำหรับที่จะทำการดูแล รักษาการที่กล่าวนี้ด้วย

ข้อ 10

รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สอมรับรายชื่อของ คนในบังคับ ฝรั่งเศส เช่นกับที่มีอยู่แล้วเดี๋ยวนี้ ยกเว้นเสียแต่คนจำพวกที่จะได้ยอมรับกันทั้งสองฝ่ายว่า ได้เข้าจดทะเบียนอยู่ในรายชื่อนั้นโดยเหตุอันไม่สมควร เจ้าพนักงานฝรั่งเศสจะได้ส่งสำเนา รายชื่อเหล่านี้ให้แก่ เจ้าพนักงานไทย

บุตร หลาน ของคนอยู่ในบังคับซึ่งเข้าอยู่ในได้อำนาจศาลฝรั่งเศสเช่นนี้ จะไม่มีอำนาจที่จะอ้างเข้าอยู่ในทะเบียนได้ ถ้าหากว่าคนเหล่านี้ไม่ได้ตกเป็นคนอยู่ในจำพวก ซึ่งได้กำหนดไว้ในข้อสัญญาต่อความข้อนี้ไปในหนังสือสัญญาน้อยฉบับนี้

ข้อ 11

คนกำเนิดประเทศเอเซีย เกิดในดินแดนซึ่งอยู่ในได้อำนาจโดยทางตรงของ กรุงฝรั่งเศสหรือในดินแดนซึ่งอยู่ในความป้องกันปกครองของกรุงฝรั่งเศสนั้น จะมีอำนาจที่จะรับความป้องกันของฝรั่งเศสได้ ยกเว้นเสียแต่ผู้ซึ่งได้เข้ามาตั้งอยู่ในกรุงสยามเมื่อก่อน เวลาที่ดินแดนที่กำหนด ของคนเหล่านั้นได้เข้าอยู่ในอำนาจปกครอง หรือความป้องกันของ

ฝรั่งเศส

ความป้องกันฝรั่งเศสจะมีไปถึงเพียงบุตรของคนเท่านั้น แต่จะไม่มีผู้เพื่อ
ต่อไปถึงหลานของคนเหล่านี้

ข้อ 12

ในการที่เกี่ยวข้อด้วยอำนาจศาล ซึ่งตั้งแต่นั้นต่อไปคนฝรั่งเศสแลคนในบังคับ
ฝรั่งเศสในกรุงสยาม จะต้องเข้าอยู่ในใต้บังคับโดยไม่มีที่ยกเว้นเลยนั้น รัฐบาลทั้งสองได้
ตกลงกันทำข้อสัญญา ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ขึ้นไว้แทนข้อสัญญาที่มีอยู่แต่ก่อน

1. ในความอาญา คนฝรั่งเศส หรือคนในบังคับฝรั่งเศส จะอยู่ในใต้บังคับ
ศาลอาญาฝรั่งเศสเท่านั้น

2. ในความแพ่ง คดีทั้งปวงซึ่งคนไทยเป็นโจทก์ฟ้องคนฝรั่งเศส หรือคนใน
บังคับฝรั่งเศส จะต้องฟ้องต่อศาลกงสุลฝรั่งเศส

คดีทั้งปวงซึ่งคนไทยเป็นจำเลยศาลไทยสำหรับพิจารณาคดีความต่างประเทศ
ซึ่งได้ตั้งไว้ ณ กรุงเทพฯ จะพิจารณาตัดสิน

ยกเว้นเสียแต่ที่ในมณฑลพายัพ คือ เมืองนครเชียงใหม่ เมืองนครลำปาง
เมืองลำพูน เมืองน่าน ความอาญาแลความแพ่งทั้งปวงซึ่งคนในบังคับฝรั่งเศสมีคดี ศาล
ต่างประเทศไทยจะพิจารณาตัดสิน

แต่เป็นความเข้าใจกันว่าในคดีความทั้งปวงนี้ กงสุลฝรั่งเศสมีอำนาจที่จะไป
อยู่ในศาลเมื่อเวลาชำระได้ หรือจะให้มิผู้แทนผู้หนึ่ง ซึ่งได้รับอำนาจตามสมควรแล้วไปอยู่
ที่ศาลในเวลาชำระก็ได้ และเมื่อเห็นว่าเป็นการสมควรแก่ผลประโยชน์ของความยุติธรรม
จะทำความแนะนำทักท้วงขึ้นได้ทุกอย่าง

ในคดีความ ซึ่งคนฝรั่งเศส หรือคนในบังคับฝรั่งเศสเป็นจำเลยนั้น ถ้าใน
ระหว่างความพิจารณา กงสุลฝรั่งเศสเห็นเป็นเวลาสมควรที่จะขอถอนคดีความนั้นออกเสีย
โดยทางที่จะทำหนังสือขอไปเมื่อใดก็ได้

คดีความนี้ก็ต้องส่งต่อไปยังศาลกงสุลฝรั่งเศสซึ่งตั้งแต่เวลานั้นไปจะพิจารณา คดีนั้นได้ตามลำพัง แลเจ้าพนักงานไทยจะส่งเคราะห์ที่ชาวตุรอกแก่ศาลนั้นด้วย

การฟ้องอุทธรณ์ต่อคำตัดสินทั้งปวงของศาลสำหรับพิจารณาคดีความต่างประเทศ ก็ดี ของศาลต่างประเทศสำหรับมณฑลพายุที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นก็ดี จะต้องไปฟ้องอุทธรณ์ที่ ศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ

ข้อ 13

ในกาลภายหน้า เรื่องการที่ชาวประเทศเอเซีย ซึ่งมีได้เกิดอยู่ในดินแดนที่ อยู่ในอำนาจ หรือในดินแดนที่อยู่ในความป้องกันของกรุงฝรั่งเศส หรือผู้ซึ่งมิได้เปลี่ยนชาติ โดยถูกต้องตามกฎหมาย จะเข้าเป็นคนอยู่ในความป้องกันของฝรั่งเศสได้ั้น รัฐบาลของ ริบลิคจะได้รับอำนาจเท่ากับ อำนาจซึ่งกรุงสยามจะยอมให้แก่ประเทศหนึ่งประเทศใด ภายหน้า

ข้อ 14

ข้อความทั้งหลายซึ่งมีอยู่ในหนังสือสัญญาใหญ่ สัญญาน้อย แลสัญญาทั้งปวง แต่ ก่อนมาในระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ที่หนังสือสัญญาน้อยฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลงเสีย นั้นยังคงใช้ได้อยู่โดยเต็ม

ข้อ 15

ถ้าเกิดความขัดข้องไม่เห็นต้องกันในความหมายของหนังสือสัญญาซึ่งได้เขียน ขึ้นในภาษาฝรั่งเศสแลภาษาไทยนี้ ภาษาฝรั่งเศสจะเป็นหลักข้างเดียว

ข้อ 16

หนังสือสัญญาข้อนี้จะต้องมีอนุญาตในกำหนด 4 เดือนตั้งแต่วันที่ได้ลงชื่อหรือให้เร็วกว่านั้น ถ้าจะกระทำได้

ในการที่จะให้เป็นพยานสำคัญนั้น ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย ได้ลงชื่อไว้ในหนังสือสัญญานี้ และได้ประทับตราลงไว้ด้วยกัน

ได้ทำที่กรุงปารีส (เป็นสองฉบับเหมือนกัน)

ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 122

(ลงนามแลประทับตรา) พระยาสุริยา

(ลงนามแลประทับตรา) เดลคาสเซ

หนังสือสัญญา

ระหว่าง

กรุงสยาม กับ กรุงฝรั่งเศส

ลงวันที่ 23 มีนาคม ร.ศ. 125 ค.ศ. 1907

ด้วยเมื่อวันที่ 21 มิถุนายนรัตนโกสินทรศก 126 หม่อมเจ้าจรูญศักดิ์กฤษณากร
อัครราชทูตพิเศษและผู้มีอำนาจเต็ม กับมองซิเออร์ปิซง เสนาบดีว่าการต่างประเทศฝ่าย
ฝรั่งเศส ได้แลกเปลี่ยนฉบับร่างสัญญาต่อกันเสร็จแล้ว มีข้อความในหนังสือสัญญา
นั้นดังต่อไปนี้

สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม กับเปเรลิดินต์แห่งวิบิลิกฝรั่งเศส อาศัย
เหตุการณ์อันมีขึ้นเมื่อทำการปักปันเขตแดน เพื่อให้สำเร็จตามความในหนังสือสัญญาลง
วันที่ 13 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 122 คฤสศศักราช 1904 นั้น มีความประสงค์ที่จะ
แบ่งปันเขตแดนสยาม ซึ่งติดต่อกับเขตแดนฝรั่งเศส ให้แล้วเสร็จเป็นครั้งสุดท้าย โดยทาง
ต่างฝ่ายต่างผ่อนผันแลกเปลี่ยนเขตแดนต่อกันประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งมีความประสงค์
ที่จะให้การที่เกี่ยวข้องกันในระหว่างสองประเทศนี้สะดวกยิ่งขึ้น โดยแก้ไขจัดใช้วิธีอำนาจศาล
เป็นแบบเดียวและให้คนในป้องกันฝรั่งเศสซึ่งอยู่ในกรุงสยามมีกรรมสิทธิ์มากขึ้นอีกด้วย จึงได้
ตกลงกันทำหนังสือสัญญาใหม่ฉบับหนึ่งแล้วได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มสำหรับการทำหนังสือสัญญา
นี้ทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามนั้น พระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงเทเวศร์
วโรประการภครมทาจักภิรมราชวงศ์ แลตราครองออฟิศเซีย ลียงดอนเนอร์ ฯลฯ
เสนาบดีว่าการต่างประเทศฝ่ายหนึ่ง

ฝ่ายเปเรลเด้แห่งรีพับลิกฝรั่งเศสนั้น มองซิเออร์ วิกตอร์ เอมีล มารี
โธเสฟ คอลแลง (เดอบลังซี) อัครราชทูตวิเศษแลผู้มีอำนาจเต็มของรีพับลิกฝรั่งเศส
ตราออฟิศเชี ลีซอง คอนเนอร์ กับ รองศตรุกของปีบลิกอีกฝ่ายหนึ่ง

ต่างได้รับหนังสือมอบอำนาจด้วยกันทั้งสองฝ่าย ที่ได้สอบสวนกันเห็นถูกต้อง
ตามแบบอย่างแล้ว จึงได้พร้อมกันตกลงทำสัญญา มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1

รัฐบาลสยามยอมยกดินแดนเมืองพระตะบอง เมืองเสียมราฐ กับเมือง
ศรีโสภณให้แก่กรุงฝรั่งเศสตามกำหนดเขตแดน ดังที่ได้ไว้ในข้อ 1 ของสัญญาว่าด้วยปักปัน
เขตแดน ซึ่งติดท้ายสัญญานี้

ข้อ 2

รัฐบาลฝรั่งเศสยอมยกดินแดน เมืองด่านช้าง แลเมืองตราด กับทั้งเกาะ
ทั้งหลายซึ่งอยู่ภายใต้แหลมกลงไปจนถึงเกาะกูดนั้นให้แก่กรุงสยาม ตามกำหนดเขตแดน
ดังว่าไว้ในข้อ 2 ของสัญญาว่าด้วยปักปันเขตแดนดังกล่าวมาแล้ว

ข้อ 3

การที่จะส่งมอบดินแดนเหล่านี้ซึ่งกันแลกันนั้น จะได้จัดให้สำเร็จภายในสี่สิบ
สี่สิบวันตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนรติไฟสัญญานี้

ข้อ 4

กรรมการรวมกันกองหนึ่ง มีนายทหารแลพนักงานฝ่ายไทยแลฝรั่งเศษซึ่ง
สองประเทศที่ทำสัญญานี้ จะได้เลือกตั้งขึ้นภายในสี่เดือน ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนบริติช
สัญญานี้แล้วแลให้ไปปักเขตแดนทั้งปวงที่ตกลงกันใหม่นี้ กรรมการนี้จะได้ลงมือปักปันในฤดู
ที่จะทำการได้ทันที แลให้ทำการตามความที่กำหนดที่กล่าวไว้ในสัญญาว่าด้วยปักปันแดนที่ติด
ท้ายหนังสือสัญญานี้

ข้อ 5

บรรดาคนชาวทวีปเอเชีย ซึ่งอยู่ในบังคับหรือในป้องกันของฝรั่งเศสผู้ซึ่งจะ
ได้จับกุมตามความข้อ 11 ในหนังสือสัญญา วันที่ 13 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 122
คฤศตศักราช 1904 นั้น ถ้าเป็นคนที่จับกุมในที่ว่าการกงสุลฝรั่งเศสในกรุงเทพฯภายหลัง
วันที่ลงชื่อหนังสือสัญญานี้แล้ว จะต้องอยู่ในอำนาจศาลฝ่ายสยามตามธรรมเนียมของ
บ้านเมือง

อำนาจศาลคดีต่างประเทศฝ่ายสยาม ซึ่งได้ว่าไว้ในข้อ 12 ของหนังสือ
สัญญาลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 122 คฤศตศักราช 1904 นั้น จะต้องผ่อน
ใช้ตามสัญญาว่าด้วยอำนาจศาลที่ติดท้ายหนังสือสัญญานี้ให้ขยายใช้ทั่วไปทั้งกรุงเทพฯสำหรับ
คนชาวเอเชียซึ่งอยู่ในบังคับหรืออยู่ในป้องกันของฝรั่งเศสที่ว่าไว้ในข้อ 10 แลข้อ 11
ของหนังสือสัญญาเก่าที่กล่าวมาแล้ว แลเป็นคนที่ได้จับกุมอยู่ในที่ว่าการกงสุลฝรั่งเศสใน
ปัจจุบันนี้

วิธีอำนาจศาลอย่างนี้จะเลิกไม่ใช่ต่อไป คือจะเปลี่ยนอำนาจศาลคดีต่าง
ประเทศไปเป็นอำนาจศาลฝ่ายสยาม ตามธรรมเนียมของบ้านเมืองเมื่อได้ประกาศใช้
กฎหมายรวมลักษณะต่างๆ คือ กฎหมายรวมลักษณะอาญาหรือโทษ กฎหมายลักษณะแห่งแล
การค้าขาย กฎหมายวิธีพิจารณาคดี แลกฎหมายลักษณะจัดตั้งศาล

ข้อ 6

คนชาวเอเชียซึ่งอยู่ในบังคับแลป้องกันของฝรั่งเศส จะได้มีกรรมสิทธิ์เหมือน
คนในพื้นที่เมืองตลอดทั่วกรุงสยาม คือ กรรมสิทธิ์ในการถือที่ดิน กรรมสิทธิ์ในการที่จะอยู่
หรือจะเที่ยวไปแห่งใดๆ ได้ไม่มีข้อกำหนดห้ามด้วย

คนเหล่านี้จะต้องเสียภาษีอากร แลส่วย หรือการเกณฑ์ใช้ราชการตาม
ธรรมเนียม

แต่จะได้ยกเว้นจากการเกณฑ์เป็นทหาร และจะไม่ต้องเสียภาษี หรือค่าแรง
แทนเกณฑ์เป็นการพิเศษขึ้นอีก

ข้อ 7

ข้อความทั้งปวง ในหนังสือสัญญาใหญ่น้อยทั้งปวงที่มีอยู่แต่ก่อน ในระหว่าง
กรุงสยามกับฝรั่งเศส ซึ่งไม่ได้แก้ไขไว้ในหนังสือนี้ ต้องคงอยู่ตามเดิม

ข้อ 8

ถ้ามีข้อเถียงกันขึ้นในการแปลความหมายของหนังสือสัญญาที่ได้ทำไว้ทั้งภาษา
ไทยและภาษาฝรั่งเศสนั้น จะต้องใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นหลัก

หนังสือสัญญานี้ จะต้องใช้วิธีไฟลายกำหนดสี่เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้ลงชื่อหรือ
ก่อนกำหนดนั้น ถ้ากระทำได้

หนังสือสัญญานี้ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายได้ลงชื่อและประทับตราไว้เป็นสำคัญ
กระทำอย่างละ 2 ฉบับ ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125
คฤสศตศักราช 1907

(ลงนามประทับตรา) เทวะวงศ์วโรปการ

(ลงนามประทับตรา) วี คอลแลง (เดอ ปลังซี)

สัญญาว่าด้วยปักปันเขตแดน

ติดท้ายหนังสือสัญญาลงวันที่ 23 มีนาคม ร.ศ. 125

เพื่อประโยชน์ที่จะให้กรรมการที่กล่าวไว้ในข้อ 4 ของหนังสือสัญญาลงวันนี้ จัดการปักปันเขตแดนให้สะดวก และเพื่อที่จะไม่ให้เกิดมีข้อขัดข้องขึ้นได้ในการปักปันเขตแดนนั้น รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามกับรัฐบาลของริบปติกฝรั่งเศสจึงได้ยินยอมตกลงกันตามความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ 1

เขตแดนในระหว่างกรุงสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศสนั้น ตั้งแต่ชายทะเลที่ตรงข้ามจากยอดเขาสูงที่สุดของเกาะกูด เป็นหลักแล้วตั้งแต่นั้นต่อไปทางตะวันออกเฉียงเหนือถึงสันเขาพนมกระวาน และเป็นที่เข้าใจกันชัดเจนด้วยว่า แม้จะมีเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งก็ดี ฟากไหนเขาเหล่านี้ข้างทิศตะวันออกรวมทั้งลุ่มน้ำคลองเกาะปอดด้วยนั้น ต้องคงเป็นดินแดนฝ่ายอินโดจีนของฝรั่งเศส แล้วเขตแดนต่อไปตามสันเขาพนมกระวานทางทิศเหนือจนถึงเขาพนมทม ซึ่งเป็นเขาใหญ่ป็นน้ำทั้งหลายระหว่างลำน้ำที่ไหลตกอ่าวสามฝ่ายหนึ่ง กับลำน้ำที่ไหลตกทะเลสาบอีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่เขาพนมทมนี้เขตแดนไปตามทิศพายัพก่อนแล้วจึงไปตามทิศเหนือตามเขตแดนซึ่งเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ระหว่างเมืองพระตะบองฝ่ายหนึ่งกับเมืองจันทบุรีและเมืองตราดอีกฝ่ายหนึ่งแล้วต่อไปจนถึงที่เขตแดนนี้ข้ามลำน้ำใสตั้งแต่นั้นต่อไปตามลำน้ำนี้จนถึงปากที่ต่อกับลำน้ำศรีโสภณ และตามลำน้ำศรีโสภณต่อไปจนถึงที่แห่งหนึ่งในลำน้ำนี้ประมาณสิบกิโลเมตรหรือสองร้อยห้าสิบเส้นใต้เมืองอารัญ ตั้งแต่นั้นเส้นตรงไปจนถึงเขาแดงแรก ตรงระหว่างกลางทางช่องเขาทั้ง 2 ที่เรียกว่าช่องตะโกกับช่องเสม็ด แต่ได้เป็นที่เข้าใจกันว่า เส้นเขตแดนที่กล่าวมาที่สุดนี้ จะต้องปักปันกันให้มีทางเดิน

ตรงในระหว่างเมืองอารัญกับช่องตะโก คงไว้ในเขตรกรุงสยามตั้งแต่ที่เขาแดงแรกที่กล่าว
มาข้างต้นนั้นเขตรแดนต่อไปตามเขาปันน้ำที่ตกทะเลสาบแลแม่น้ำโขงฝ่ายหนึ่ง กับที่ตกน้ำมูล
อีกฝ่ายหนึ่งแล้วต่อไปจนตกลำแม่น้ำโขงใต้ปากมูล ตรงปากห้วยคอน ตามเส้นเขตรแดนที่
กรรมการปักปันแดนครั้งก่อนได้ตกลงกันแล้วเมื่อวันที่ 18 มกราคม รัตนโกสินทรศก 125
คฤสศักราช 1907

ได้เขียนเส้นพรมแดนประเเมนไว้อย่างหนึ่ง ในแผนที่ตามความที่กล่าวไว้ในข้อนี้
ติดเนื่องไว้ท้ายสัญญาด้วย

ข้อ 2

เขตรแดนเมืองหลวงพระบางนั้น ตั้งแต่ข้างทิศใต้ในแม่น้ำโขงที่ปากน้ำเหือง
แล้วต่อไปตามกลางลำน้ำเหืองนั้นจนถึงที่แรกเกิดน้ำในที่เรียกชื่อว่าภูเขาเมือง ต่อนี้เขตรแดน
ไปตามเขาปันน้ำตกแม่น้ำโขงฝ่ายหนึ่ง กับตกแม่น้ำเจ้าพระยาอีกฝ่ายหนึ่งจนถึงที่ในลำแม่น้ำ
โขงที่เรียกว่าแก่งผาไค ตามเส้นพรมแดนที่กรรมการปักปันแดนได้ตกลงกันไว้แต่ ๗ วันที่
16 มกราคม รัตนโกสินทรศก 124 คฤสศักราช 1906

ข้อ 3

กรรมการปักปันเขตรแดนที่กล่าวไว้ในข้อ 4 ของหนังสือสัญญาลงวันนี้จะต้อง
ทำการปักปันหมายเขตรลงไว้ในพื้นที่ตามเขตรแดนที่ว่าไว้ในข้อ 1 นี้ ถ้าในเวลาที่กำลังไป
ทำการปักปันเขตรแดนกันอยู่นั้น รัฐบาลฝรั่งเศสจะมีประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงเส้นพรมแดน
ใหม่เพื่อจะให้เป็นที่ไปตามลักษณะภูมิประเทศ แทนเส้นพรมแดนที่ได้ตกลงยินยอมกันไว้แล้ว
การที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงกันนั้นถึงโดยว่าจะเกิดมีเหตุการณ์อย่างใดๆ ก็จะต้องทำให้
เป็นที่ลวงล้ำเสียประโยชน์ของรัฐบาลสยามด้วย

สัญญาผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายได้ลงชื่อแลประทับตราได้เป็นสำคัญอย่างละ
2 ฉบับ ณ กรุงเทพมหานคร วันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 คฤสศตศักราช 1907

(ลงพระนามแลประทับตรา) เทวะวงศ์วโรปการ

(ลงนามแลประทับตรา) วี คอลแลง (เคอ ปลังซี)

อนุสัญญาะวางสยามกับฝรั่งเศส

เพื่อวางระเบียบความเกี่ยวพันระวางสยามกับอินโดจีน

ลงนามกับคณะกรุงเทพฯ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2469

ได้ลงเปิดขึ้นสัตยาบันกันณะกรุงเทพฯ

วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2470 คำปรารภ

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามและประธานาธิบดีแห่งปัฐริกฝรั่งเศสมีมติปรารถนา
เท่าเทียมกันที่จะให้ความเกี่ยวพันและเพาะระวางกรุงสยามกับอินโดจีน ได้รับประโยชน์ของ
บทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาฉบับใหม่ว่าด้วยทางพระราชไมตรีและการค้าขายและการเดินเรือ
ซึ่งกรุงสยามกับฝรั่งเศสได้ลงนามกัน เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925 นั้น โดยสมบูรณ์
ที่สุดที่จะเป็นไปได้ จึงได้ตกลงจะกระทำอนุสัญญาฉบับนี้ และจะดำเนินการภายในกำหนด
เวลาสั้นที่สุดเพื่อเจรจาทำความตกลงบูรณาการต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 26 และใน
โปรโตคอลติดท้ายหนังสือสัญญาที่วามาแล้วนี้ อันว่าด้วยการวางระเบียบความเกี่ยวพันระวาง
อินโดจีนกับกรุงสยามและเพื่อการนี้ จึงได้ทรงแต่งตั้งและแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มที่สองฝ่ายคือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้นพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์
เสนาบดีว่าการต่างประเทศของพระองค์

ฝ่ายท่านประธานาธิบดีแห่งเรปบลิกฝรั่งเศสนั้น ท่านอาเล็กซังดรู วาเรน
ผู้สำเร็จราชการแห่งอินโดจีนฝรั่งเศส

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และได้เห็นเป็นอัน
ถูกต้องเป็นอย่างดีแล้ว ได้ปรึกษาคกลงกันทำสัญญาเป็นข้อดังต่อไปนี้

ข้อ 1

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าขายและกาาเค็รเรือ ซึ่งได้ทำกัน
ในระวางเรปบลิกฝรั่งเศสกับพระราชอาณาจักรสยามเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925
นั้น จะต้องเป็นอันใช้บังคับแก่ความเกี่ยวพันและเพาะระวาง กรุงสยามกับอินโดจีน โดยทุก
ประการที่ไม่ขัดกับอนุสัญญาฉบับนี้ ฎากับความตกลงต่าง ๆ อันได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้ นับ
ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้เป็นต้นไป

ข้อ 2

โดยที่ข้อ 2 แห่งหนังสือสัญญาลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925 ให้ประกัน
แก่กรุงสยามและอินโดจีนในอันจะรักษา และถือสิทธิ์อศารพต่อเขตแดนอันเป็นสามัญแก่
ทั้งสองฝ่ายนั้น อัครภาคินแห่งอนุสัญญานี้บัญญัติว่า ข้อ 3 แห่งสัญญาลงวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.
1893 และข้อ 6 แห่งอนุสัญญา ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1904 นั้น ให้เป็นอันยกเลิก

เพื่อปฏิบัติการตามบทสัญญาอันกล่าวไว้ในวรรคที่ 2 ของข้อ 2 แห่งหนังสือ
สัญญาลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925 นั้น อัครภาคินแห่งอนุสัญญานี้ได้ตกลงกันต่อไปอีก
ดังนี้ คือ

1. ในสองตอนของเขตแดนระวางกรุงสยามกับอินโดจีน ซึ่งแม่น้ำโขงเป็น
แดนนั้นจะต้องมีแนวปลอดการทหารกว้างข้างละ 25 กิโลเมตรจากเส้นเขตแดนนั้น
2. ภายในแนวเขตนี้ กรุงสยามและอินโดจีน จะบำรุงกำลังพลถืออาวุธไว้
ในอาณาเขตของตนได้ ก็เฉพาะแต่กำลังตำรวจเท่าที่จำเป็น สำหรับรักษาความปลอดภัย
และความสงบเรียบร้อยของมหาชนเท่านั้น

แต่ทว่า อัครภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่ายคงสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะเพิ่มกำลัง เช่นนี้ขึ้นได้ชั่วคราว เท่าที่จำเป็นสำหรับภารกิจที่ต้องกระทำเป็นพิเศษ และทั้งสองฝ่ายสงวนไว้ซึ่งอำนาจภายในอาณาเขตของตน ที่จะขนกองพลรบและเครื่องสัมภาระต่าง ๆ ซึ่งต้องการสำหรับการกระทำของตำรวจในเขตแขวงที่ใกล้เคียง ฤ๓สำหรับการสงครามกับประเทศนอกอนุสัญญานี้ผ่านข้ามแนวเขตที่ปลอดการทหารนั้นได้ด้วย

ในที่สุด อัครภาคีแห่งอนุสัญญานี้แต่ละฝ่ายจะต้องได้รับอำนาจให้พักเครื่องบินทหารที่ไม่มีเครื่องอาวุธในอาณาเขตของตน และภายในแนวเขตที่ปลอดการทหารนั้นได้ทุกเมื่อ

3. ภายในแนวเขตที่ปลอดการทหารนั้น ห้ามมิให้มีค่ายมั่นสถานสำหรับการทหารฤ๓สนามบิน สำหรับใช้เฉพาะประโยชน์ของกองทัพ ฤ๓มีคลังสำหรับเครื่องอาวุธฤ๓กระสุนปืนฤ๓ยุทธภัณฑ์ เว้นไว้แต่จะเพาะคลังสำหรับเก็บเครื่องสัมภาระที่ต้องใช้อยู่เสมอ และเชื้อเพลิงอันเป็นของจำเป็นสำหรับเครื่องบินทหารที่ไม่มีอาวุธนั้น จึงจะมีได้ สถานที่พักอาศัยของกำลังตำรวจ ณะแห่งต่าง ๆ ในแนวเขตที่ว่านี้ นั้น พึงมีระเบียบการป้องกันสร้างไว้ได้เท่าที่ความต้องการตามปกติ สำหรับการรักษาความมั่นคงของที่นั้น ๆ

4. แนวเขตปลอดการทหารที่กำหนดไว้ในวรรคหมายเลข 1 ข้างบนนั้นนั้น จะต้องปักปันเขตกันโดยอาศัยความตกลงพิเศษ ซึ่งจะต้องเจรจาทำขึ้นในระวางกรุง-สยามกับอินโดจีนโดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้

ความตกลงที่ว่านี้ จะต้องกำหนดประเภท และจำนวนพลและเครื่องอาวุธสำหรับกำลังตำรวจของประเทศแต่ละฝ่ายที่จะต้องมิไว้ตามปกติภายในเขตที่กล่าวมาแล้วนี้ด้วย

ความตกลงที่ว่านี้จะต้องกำหนดลักษณะการ ซึ่งภาคีฝ่ายที่เกี่ยวข้องนั้นจะพึงใช้อำนาจซึ่งได้ประสานให้โดยตอนที่สองของวรรคหมายเลข 2 ข้างบนนั้นได้อย่างไรด้วย

ในที่สุด ความตกลงที่ว่านี้จะต้องวางระเบียบการพิเศษ ในเรื่องการเคียวอากาศยานในเขตที่ปลอดการทหารนั้นและจะเพาะอย่างยิ่ง จะต้องวางลักษณะการที่ว่าอากาศยานทหาร อากาศยานทหารพลเรือนของประเทศทั้งสองนี้ แต่ละฝ่ายจะบินข้ามเหนือลำแม่น้ำและร่อนลงพักอยู่ในที่นั้นได้อย่างไร

5. ความตกลงพิเศษที่บัญญัติไว้ therein "คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส - สยาม ประจำแม่น้ำโขง" ซึ่งจะได้ตั้งขึ้นตามข้อ 10 ข้างล่างนี้ จะต้องเป็นผู้คิดร่างขึ้นแล้วเสนอให้รัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องนั้นอนุมัติ

ข้อ 3

เพื่อป้องกันมิให้มีข้อพิพาทอย่างใดในเรื่องเส้นเขตแดน ในระวางกรุงสยามกับอินโดจีนในตอนที่แม่น้ำโขงเป็นแดนนั้น อัครภาคีแห่งอนุสัญญาี้ตกลงกันว่า จะได้มีการกำหนดเส้นเขตแดนนั้นอย่างแน่นอนณะท้องที่ โดยความยินยอมพร้อมกันทั้งสองฝ่าย

เพื่อการนี้ เส้นเขตแดนตามลำแม่น้ำโขงนั้น มีบทวิเคราะห์ให้ชัดเจนต่อไปนี้คือ

1. ตามลำแม่น้ำโขงในตอนที่แยกออกเป็นหลายสายเพราะเกาะนั้น ให้ถือร่องน้ำเป็นเส้นเขตแดนระวางกรุงสยามกับอินโดจีน
2. ตามลำแม่น้ำโขงในตอนที่แยกออกเป็นหลายสาย เพราะมีเกาะซึ่งออกห่างจากฝั่งสยามโดยมีกระแสน้ำไหลสลับคอยู่ระหว่างนั้นจะเป็นเวลาหนึ่งเวลาใดในทวีปก็ตาม ให้ถือร่องน้ำของสายแยกที่ใกล้ฝั่งสยามที่สุดนั้นเป็นเส้นเขตแดน

3. ในบันดาคินที่ลำน้ำแยกซึ่งอยู่ใกล้กับฝั่งสยามที่สุดนั้น เขียนขึ้นด้วยทราศ
 ทับถมฤๅดินแห่งชั้นจนกระทั่งเกาะ ซึ่งแต่ก่อนอยู่ห่างจากฝั่งนั้นเชื่อมต่อกันเป็นนิจกับฝั่ง
 นั้นๆ ตามหลักนิคมเส้นเขตแดนจักต้องเค็รตามร่องน้ำเดิมของสายลำน้ำแยกที่เขียนขึ้น ด้วย
 ทราศทับถมฤๅได้ดินแห่งชั้นนั้น แต่ทว่า ถ้าหากมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นแล้ว จะต้องร้องขอต่อ
 คณะข้าหลวงใหญ่ประจำแม่น้ำโขงให้พิจารณาแต่ละกรณีตามเหตุการณ์ที่เป็นจริงและในกรณี
 เช่นนั้น คณะข้าหลวงใหญ่จะแนะนำให้ย้ายเส้นเขตแดนไปไว้ยังร่องน้ำ ที่อยู่ใกล้ที่สุดของ
 ลำน้ำนั้นก็ดี ถ้าหากวินิจฉัยเห็นว่ากรย้ายเช่นนั้นเป็นอันพึงปรารถนา ดังเช่นที่ได้ตกลง
 กันแล้ว แต่บัดนี้สำหรับที่ดินต่าง ๆ ในลำแม่น้ำซึ่งได้ระบุชื่อไว้ในวรรคต่อไปนี้

บันดาคินในลำแม่น้ำซึ่งออกชื่อต่อไปนี้เป็นอันเชื่อมตายตัวกับอาณาเขตสยาม
 คือ คอนเขี้ยว, คอนเขี้ยวน้อย, คอนน้อย, คอนฮาด, คอนบ้านแพง, หาด
 ทราศเพ - เว้นกุ่ม, คอนแกวทอง - คอนเหนือและคอนลำน้ำโขงซึ่งบางแห่งพึงนับได้ว่าเป็น
 ส่วนของฝั่งฝ่ายสยาม และบางแห่งเป็นเฉพาะชายแดนที่เกิดสละสัมพันธ์และต่อเนื่องกับฝั่ง
 สยามนั้นมากกว่าเป็นเกาะโดยแท้จริง

คนตั้งกีดชาติฝรั่งเศสที่อาศัยอยู่ ฤๅทำการเพาะปลูกอยู่ในบันดาคินที่ระบุชื่อ
 ข้างบนนี้ จะคงมีสิทธิชาติเดิมของตนต่อไป และถ้าหากว่าอยู่ได้บังคับแห่งกฎหมายสยามและ
 บันดาคินหนังสือสัญญาซึ่งใช้อยู่นั้นแล้วจะคงเสวยสิทธิในการอาศัยอยู่ ฤๅในการกรรมสิทธิ ฤๅ
 ในแต่ว่าการเพาะปลูกนั้นได้ต่อไป

คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขงนั้น จะต้องได้รับมอบหมาย
 ให้จัดการกำหนดเส้นเขตแดนตามลำน้ำดังที่วิเคราะห์มาแล้วนี้ แต่หากมีข้อสงวนไว้ว่า
 จะต้องได้รับอนุมัติแห่งรัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องนั้น

การกำหนดเช่นว่านี้ จะต้องรวมทั้งการเขียนเส้นเขตแดน ลงในแผนที่ลำ
 แม่น้ำโขง โดยมีกระเสียนมาตราส่วนหนึ่งในหมื่น ก็ทั้งจะต้องทำเครื่องหมายปักเส้น
 เขตแดนลงไว้ตามลำแม่น้ำโขงในทุกตอนที่เห็นว่าเป็นการจำเป็นนั้นด้วย

ข้อ 4

อัครภาคีแห่งอนุสัญญา มีความปรารถนาที่จะให้ความเกี่ยวพันทางเศรษฐกิจ ในระหว่างอาณาเขตของทั้งสองฝ่ายให้เผยแพร่โดยสะดวก จึงได้ยินยอมตกลงกันว่า การ เติร์เรือในทางค้าขายนั้น แต่ละฝ่ายจะต้องกระทำได้โดยเสรีภาพตลอดทั่วความกว้างของ ลำแม่น้ำโขงในทั้งสองตอนที่แม่น้ำนั้นเป็นเส้นเขตแดนในระหว่างกรุงสยามกับอินโดจีน

บทบัญญัติแห่งข้อ 4 ของอนุสัญญา ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1904 นั้น เป็นอันคงใช้อยู่ และได้รับความยินยอมในที่นี้

บริษัทเติร์เรือในทางค้าขาย ซึ่งต่อไปภายหน้าทางราชการของประเทศทั้งสองที่ตั้งอยู่ชายฝั่ง แต่ละประเทศจึงมอบอำนาจให้ใช้เรือเติร์ตามลำแม่น้ำโขงตอนที่ เป็นเส้นเขตแดนได้นั้น จะต้องเป็นและเพาะแต่บริษัทสยาม ฤาบริษัทอินโดจีนเท่านั้น

ข้อ 5

คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขง จะต้องได้รับมอบหมายให้ พิจารณาว่าจะมีทางสามารถหาไม่อย่างใดในอันจะแก้ไขระเบียบการเข้าถือที่ดินฝั่งขวา ของแม่น้ำโขงซึ่งกรุงฝรั่งเศสเข้าถือตามความในข้อ 6 แห่งหนังสือสัญญา ลงวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 1893 และข้อ 8 แห่งอนุสัญญา ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1904 นั้น

แต่ทะว่าเป็นที่ตกลงกันแต่บัดนี้ว่า ถ้าหากจะทำความตกลงพิเศษ แล้วและ แก้ไขระเบียบการอนุญาตให้เข้าถือที่ว่่านั้นแล้ว การแก้ไขเช่นนั้นจะเบียดเบียนประโยชน์ของทางราชการฝ่ายอินโดจีนฤาประโยชน์ของคนตั้งกีดชาติฝ่ายนั้น ซึ่งมีอยู่ขณะที่ทำ ความตกลงนั้นไม่ได้เป็นอันขาด อนึ่งเป็นที่เข้าใจกันจะเพาะอย่างอื่นว่า ถ้าหากว่าแก้ไข ระเบียบการให้เข้าถือเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลสยามรับรองว่า จะให้ความสะดวกสำหรับ แต่งสรรคที่ดินฝั่งขวา และถือเอาเข้าถือที่ดินนั้น ๆ ฐานเอกชนทุกอย่างทุกประการที่

จำเป็นสำหรับบริษัทอินโดจีนต่าง ๆ ที่ทำการเครีเรือ ฤาประกอบการพาณิชย์ตามลำ
แม่น้ำโขงนั้น

ข้อ 6

โดยเหตุที่ตั้งแต่นี้ต่อไป กรุงสยามจำเป็นจะต้องมีส่วนในการตำรวจทางน้ำ
ในดอนลำแม่น้ำโขงตอนที่เป็นเขตแดนนั้น อัครภาคีแห่งอนุสัญญานี้ตกลงกันว่า ข้อ 2
แห่งหนังสือสัญญา ลงวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 1893 นั้น ให้เป็นอันยกเลิกเสียโดยอนุสัญญา
ฉบับนี้

ฉะนั้น แต่ละฝ่ายจะต้องได้รับอำนาจเพื่อให้เรือมีอาวุธเครีไปมาตามลำแม่น้ำ
โขงในตอนที่เขตแดน เพื่อการศุลกากรฤาเพื่อการตำรวจสำหรับสืบจับนั้นได้

แต่ความตกลงพิเศษที่ว่าไว้ในข้อ 2 แห่งอนุสัญญานี้ นั้น จะต้องกำหนดจำนวน
ชนิดและขนาดระวางของเรือมีอาวุธ เช่นว่านี้ และกำหนดเครื่องอาวุธอย่างมากประจำเรือ
นั้นด้วย

ข้อ 7

ตามลำแม่น้ำโขงทั้งสองตอนที่เขตแดนระวางกรุงสยามกับอินโดจีนนั้นคน
สัญชาติของประเทศทั้งสองจะต้องมีสิทธิที่จะจับสัตว์น้ำ ได้ตลอดทั่วความกว้างของแม่น้ำ
แต่จะต้องใช้เครื่องมืออย่างทีลอบดาเครื่องจับปลาซึ่งใช้ทอดทั้งด้วยมือเท่านั้น

เครื่องจับสัตว์น้ำที่เป็นเครื่องอยู่กับที่นั้นจะใช้ในแถบน่านน้ำของฝ่ายใดก็ตอง
เป็นคนสัญชาติของประเทศที่เป็นเจ้าของแถบน่านน้ำของฝ่ายนั้นเท่านั้น จึงจะพึงใช้ได้

ที่ปากน้ำของแควต่าง ๆ นั้น สิทธิในการจับสัตว์น้ำในเขตนั้นนั้น ๆ จะต้อง
สงวนไว้ สำหรับคนสัญชาติของประเทศที่เป็นเจ้าของฝั่งปากที่เกี่ยวข้องนั้นฝ่ายเดียว

และเขตที่จะจับสัตว์น้ำในลำน้ำกว้างขวางออกไปได้เพียงไรนั้น คณะข้าหลวงใหญ่ประจำแม่น้ำโขงจะต้องเป็นผู้กำหนดตามลักษณะท้องที่และในกรณีหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ

ข้อ 8

อัครภาคินแห่งอนุสัญญาตกลงกันว่าเพื่อรักษาผลประโยชน์ของแต่ละฝ่ายไว้ให้มั่นคง จะทำความตกลงพิเศษเพื่อวางระเบียบการใช้และการแบ่งน้ำในลำแม่น้ำโขงตอนที่เป็นเขตแดนนั้น เพื่อสำหรับประโยชน์ในการเกษตรกรรม, อุตสาหกรรมพาณิชย์กรรม จะเพาะอย่างอื่นสำหรับการท่อน้ำและการทำแรงไฟฟ้า

ข้อ 9

ในส่วนการโยธาสำหรับบำรุงรักษา และประกอบแต่ลำแม่น้ำโขงให้เป็นทางน้ำสำหรับเดินเรือได้ในสองตอนที่เป็นเขตแดนนั้น เป็นอันตกลงกันว่า คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส - สยาม ประจำแม่น้ำโขง จะต้องได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เรียบเรียงข้อบังคับ ซึ่งจะวิเคราะห์ข้อไขที่ว่า ๆ ต่อไปภายหน้า ประเทศทั้งสองจะต้องช่วยกันพิจารณา และกระทำและออกค่าใช้จ่ายในการโยธาอื่น ๆ อย่างไร จนกว่าทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงใช้ข้อบังคับเช่นนี้ไว้ให้เป็นอันคงใช้ระเบียบการซึ่งใช้อยู่ในเวลานี้ต่อไป

คณะข้าหลวงที่กล่าวมาแล้วนี้จะต้องมีอำนาจสำหรับที่จะแนะนำรัฐบาลทั้งสองฝ่ายในเรื่องการกระทำการโยธาต่างๆ ซึ่งคณะข้าหลวงเห็นว่าจะเป็นประโยชน์จำเอนเพื่อบำรุงรักษา และกระทำให้ลำแม่น้ำเป็นทางเดินเรือได้ดียิ่งขึ้น อนึ่ง จะร้องขอให้คณะข้าหลวงนั้น ออกความเห็นในกำหนดการโยธาอย่างเดียวกันนี้ที่ภาคีทั้งสองซึ่งเกี่ยวข้องจะได้ส่งมาให้พิจารณานั้นก็ได้

ข้อ 10

จะต้องตั้งคณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส - สยามประจำแม่น้ำโขงขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนข้าราชการฝ่ายสยามและฝ่ายอินโดจีนเท่ากับเป็นตัวข้าหลวง

นอกจากหน้าที่ ๆ ำนาจไว้ในข้อ 2, 3, 5, 6 และ 9 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ นั้นคณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส - สยามประจำแม่น้ำโขงจะต้องได้รับมอบหมายโดยนัยทั่วไป ให้เป็นธุระดูแลให้การเป็นไปตามความตกลงพิเศษต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับบริเวณพรมแดนและพิจารณาปัญหาทุกอย่างอันเกิดขึ้นจากการใช้ระเบียบใหม่ในบริเวณนั้นและเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องออกความเห็นในกรณีเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น เนื่องด้วยเส้นเขตแดนตามลำแม่น้ำนั้น และคณะข้าหลวงนี้จะแนะนำวิธีการใด ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการปรองดองระงับปัญหาอันเกี่ยวกับสิทธิในการปลูกเพาะที่คนสังกตชาติของประเทศทั้งสองข้อมให้อยู่ อย่างไม่เป็นกิจลักษณะในที่ดินในท้องแม่น้ำนั้นก็ได้ แต่ในกรณีทุกเรื่องไปจะเป็นอันตกลงตามคำแนะนำของคณะข้าหลวงนี้ได้ก็ต่อเมื่ออาศัยอนุมัติของรัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องซึ่งจะต้องให้อุบัติด้วยกัน และให้เป็นลายลักษณ์อักษร

อนึ่ง คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส - สยามประจำแม่น้ำโขงนี้จะต้องมีหน้าที่ ๆ จะนำข่าวคราวที่เป็นประโยชน์ทุกอย่างส่งให้รัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องนั้นทราบและจะต้องคำริเริ่มเรียบเรียงข้อบังคับทุกอย่างที่จำเป็นเพื่อจะถึงการสำรวจฝ่ายการเคี้ยวเรือ, ฝ่ายการศุขาภิบาล และฝ่ายการสืบจับในบริเวณพรมแดนนั้น ให้เป็นไปโดยลักษณะที่เป็นความร่วมมือกันกระทำการอย่างดีที่สุด ข้อบังคับเช่นนี้จะบัญญัติโทษในการล่วงละเมิดนั้นก็ได้ และรัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ข้อบังคับนั้นเป็นอันลงมือใช้ในเวลาเดียวกันเมื่อทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมพร้อมกันในเรื่องข้อบังคับนั้นแล้ว

กรุงสยามกับอินโดจีนจะต้องเจรจากันโดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้ เพื่อทำความตกลงสำหรับตั้งคณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส - สยามประจำแม่น้ำโขง และสำหรับวางข้อบังคับระเบียบแห่งคณะข้าหลวงนั้นความตกลงอันนี้จะต้องกำหนดแห่งอนุสัญญาข้อที่ว่าคณะ

ข้าหลวงที่ว่านั้นจะมีระเบียบการและจะพึงดำเนินการโดยลักษณะข้อใดสถานใด

ข้อ 11

โดยอนุวัติตามบทบัญญัติแห่งโปรโตคอลติดท้ายหนังสือสัญญาลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์
 พ.ศ. 1825 ซึ่งวางระเบียบฐานะของชาวอินโดจีนในกรุงสยามนั้น โดยมากที่สุดที่พึงเป็น
 ไปได้และโดยงานอย่างสุจริตธรรม เพื่อให้ทั้งสองที่ทั้งสองได้รับประโยชน์เสมอกันและอิศรภาพ
 แห่งอนุสัญญานี้ ตกลงกันตั้งแต่นั้นสืบไปว่าจะพิทักษ์รักษาไว้เต็มบริบูรณ์ซึ่งอิศรสิทธิของรัฐบาล
 ทั้งสองที่เกี่ยวข้องในการวางข้อบังคับสำหรับการอพยพของชาวต่างประเทศเข้าไปในอาณา
 เขตของแต่ละฝ่าย

อนึ่ง เป็นที่ตกลงกันตั้งแต่นั้นสืบไปด้วยว่า คนเดินทางที่เป็นสัญชาติสยามซึ่งเข้า
 ไปในอินโดจีนเพื่ออยู่ไม่เกินสามเดือนนั้น จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างที่ได้แก่คนสัญชาติที่
 โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างอื่นในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับภาษตัวและการคุ้มครองทรัพย์สินของตน

ข้อ 12

เพื่อยังความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในระหว่างทางราชการฝ่ายปกครองและฝ่าย
 ตำรวจของแต่ละฝ่ายในการปราบปรามการอุกฉกรรจ์และการกระทำผิดต่าง ๆ ตลอดทั่วพรมแดน
 ทางบกและทางน้ำระหว่างทั้งสองฝ่ายให้ได้ผลดียิ่งขึ้นนั้นกรุงสยามกับอินโดจีนจะต้องทำความ
 ตกลงเฉพาะการณ้เพื่อนักโทษและเพิ่มเติมคำสั่งซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ตกลงพร้อมกันออกให้ ไว้
 แล้วแก่เจ้าพนักงานของประเทศทั้งสอง ในทวีปปี 1920 นั้น

ข้อ 13

อัครภาคีแห่งอนุสัญญานี้ตกลงกันว่า จะเจรจาทำอนุสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในระวางกรุงเทพฯกับกรุงฝรั่งเศสโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และจะต้องให้เป็นอันใช้ได้สำหรับอินโดจีนด้วย

ข้อ 14

อัครภาคีแห่งอนุสัญญานี้ตกลงกันว่า ความตกลงเรื่องศุลกากรและการค้าชายตามทบญัตติไว้ในวรรค 4 แห่งโปรโตคอลติดท้ายหนังสือสัญญาลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925 นั้น จะต้องยกเลิกทบญัตติในข้อ 5 แห่งหนังสือสัญญา ลงวันที่ 3 ตุลาคม 1893

ความตกลงที่ว่านี้ จะต้องตั้งทบญัตติทุกอย่างที่จะเป็นประโยชน์ ในการให้ความสะดวกสำหรับปราบการค้าเถื่อน และจะเพาะอย่างอื่น สำหรับปราบการค้าฝิ่นเถื่อนตามพรมแดนระวางกรุงเทพฯกับอินโดจีน

ข้อ 15

โดยเหตุที่ข้อสัญญาซึ่งต่างฝ่ายต่างได้ให้ไว้ต่อกัน ดังที่บรรยายในวรรคที่ 1 ของข้อ 7 และวรรคที่สี่ของข้อ 8 และข้อ 9 แห่งอนุสัญญาลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1904 นั้นไม่เป็นอันประกอบตามความต้องการ และความสามารถที่กรุงเทพฯและอินโดจีนจะเผยแผ่ในทางเศรษฐกิจต่อไปได้นั้น อัครภาคีแห่งอนุสัญญาที่ว่านั้นเป็นอันยกเลิกเสียแล้ว

ทั้งสองฝ่ายตกลงกันต่อไปว่ากรุงสยามกับอินโดจีนจะต้องยินยอมพร้อมกันวางโครงการสำหรับร่วมมือกันทำการเผยแพร่ทางคมนาคมและการเกี่ยวพันกันโดยทางถนนทางรถไฟ, ทางทะเล, ทางแม่น้ำ, ทางอากาศ, ทางโทรเลข, ทางวิทยุ โทรเลขและทางไปรษณีย์ในระวางประเทศทั้งสอง

โครงการสำหรับกิจการอื่นเป็นประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่ายนี้ เมื่อภายหลังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเห็นเป็นการสมควรที่จะกระทำเช่นนั้นแล้ว ก็จะต้องแก้ไขและทำให้บริบูรณ์

ข้อ 16

บันดาบทบัญญัติทั้งปวงแห่งหนังสือสัญญา และความตกลงที่ได้ทำไว้ในระวางกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศสก่อนหนังสือสัญญาลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925 ซึ่งไม่ต้องการโดยอย่างใดเลยกับบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาดับนั้น เป็นอันยกเลิกทั้งสิ้น

แต่จะว่าบันดาความเกี่ยวพันซึ่งจะต้องเป็นท้องเรื่องของความตกลงบูรณาการต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาดับนั้น จะต้องเป็นอันคงอยู่ในบังคับของบทบัญญัติที่ได้ใช้มาแล้วแต่ก่อนๆ ของบทบัญญัติซึ่งได้ตั้งขึ้นแทนโดยหนังสือสัญญาลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925 นั้น จนกว่าจะถึงวันที่ลงมือใช้ความตกลงนั้น ๆ

ข้อ 17

อนุสัญญาดับนี้จะต้องมีผลเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันแรกเปลี่ยนแปลงสัตยาบันต่อกันและจะต้องเป็นอันใช้ได้อยู่ชั่วกำหนดเวลาสิบปี ตั้งแต่วันแรกเปลี่ยนแปลงสัตยาบันหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าขายและการเดินเรือซึ่งได้ทำในระวางกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 1925

ถ้าภายในสิบสองเดือนก่อนสิ้นกำหนดเวลาที่ว่าไว้นี้ อัครภาคินแห่งอนุสัญญา
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้แจ้งเจตนาที่จะเลิกอนุสัญญาดังนั้นแก่อีกฝ่ายหนึ่งแล้วอนุสัญญานี้จะต้อง
เป็นที่บังคับต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดปีหนึ่งนับตั้งแต่วันที่อัครภาคินแห่งอนุสัญญานี้ ฝ่ายใดฝ่าย
หนึ่งจะได้บอกเลิกอนุสัญญานี้

แต่ถ้าว่าเป็นที่เข้าใจกันโดยบังเอิญว่า การบอกเลิกอนุสัญญาดังนี้ จะมีผล
สิ้นบทสัญญาข้อใด ๆ ที่ได้บอกเลิกเสียแล้ว โดยความตกลงก่อน ๆ ถ้าโดยอนุสัญญาดังนั้น
ให้เป็นอันกลับใช้ได้อีกนั้นไม่ได้เลย

ข้อ 18

อนุสัญญาดังนี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนั้น จะต้องแลกเปลี่ยนกันณกรุงเทพฯ ภายในระยะเวลาสั้นที่สุดที่จะกระทำได้

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่าย ได้ลงนามและประทับตรา
ลงไว้ที่อนุสัญญานี้ เป็นสำคัญ

ทำคู่กันสองฉบับเป็นภาษามหริ่งเศสณกรุงเทพฯ เมื่อวันที่สิบห้าของเดือนที่
แปด พุทธศักราชสองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สิบห้า สิงหาคม พุทธศักราชพันเก้า
ร้อยสี่สิบหก

(ลงพระนามและประทับตรา) ไตรทศประพันธ์

(ลงนามและประทับตรา) วาเรน

VIENNA CONVENTION ON THE LAW

OF TREATIES

The States Parties to the present Convention

Considering the fundamental role of treaties in the history of international relations,

Recognizing the ever-increasing importance of treaties as a source of international law and as a means of developing peaceful co-operation among nations, whatever their constitutional and social systems,

Noting that the principles of free consent and of good faith and the pacta sunt servanda rule are universally recognized,

Affirming that disputes concerning treaties, like other international disputes, should be settled by peaceful means and in conformity with the principles of justice and international law,

Recalling the determination of the peoples of the United Nations to establish conditions under which justice and respect for the obligations arising from treaties can be maintained,

Having in mind the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations, such as the principles of the equal rights and self-determination of peoples,

of the sovereign equality and independence of all States, of noninterference in the domestic affairs of States, of the prohibition of the threat or use of force and of universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms for all,

Believing that the codification and progressive development of the law of treaties achieved in the present Convention will promote the purposes of the United Nations set forth in the Charter, namely, the maintenance of international peace and security, the development of friendly relations and the achievement of co-operation among nations,

Affirming that the rules of customary international law will continue to govern questions not regulated by the provisions of the present Convention,

Have agreed as follows:

PART 1

INTRODUCTION

Article 1

Scope of the present Convention

The present Convention applies to treaties between States.

Article 2

Use of terms

1. For the purposes of the present Convention:

- (a) "treaty" means an international agreement concluded between States in written form and governed by international law, whether embodied in a single instrument or in two or more related instruments and whatever its particular designation;
- (b) "ratification", "acceptance", "approval" and "accession" mean in each case the international act so named whereby a State establishes of the international plane its consent to be bound by a treaty;
- (c) "full powers" means a document emanating from the competent authority of a State designating a person or persons to represent the State for negotiating, adopting or authenticating the text of a treaty, for expressing the consent of the State to be bound by a treaty, or for accomplishing any other act with respect to a treaty;
- (d) "reservatio" means a unilateral statement, however phrased or named, made by a State, when signing, ratifying,

accepting, approving or acceding to a treaty, whereby it purports to exclude or to modify the legal effect of certain provisions of the treaty in their application to that State;

- (e) "negotiating State" means a State which took part in the drawing up and adoption of the text of the treaty;
- (f) "contracting State" means a State which has consented to be bound by the treaty, whether or not the treaty has entered into force;
- (g) "party" means a State which has consented to be bound by the treaty and for which the treaty is in force;
- (h) "third State" means a State not a party to the treaty;
- (i) "international organization" means an intergovernmental organization.

2. The provisions of paragraph 1 regarding the use of terms in the present Convention are without prejudice to the use of those terms or to the meanings which may be given to them in the internal law of any State.

Article 3

International agreements not within the scope of the
present Convention

The fact that the present Convention does not apply to international agreements concluded between States and other subjects of international law or between such other subjects of international law, or to international agreements not in written form, shall not affect:

- (a) the legal force of such agreement;
- (b) the application to them of any of the rules set forth in the present Convention to which they would be subject under international law independently of the Convention;
- (c) the application of the Convention to the relations of States as between themselves under international agreements to which other subjects of international law are also parties.

Article 4

Non-retroactivity of the present Convention

Without prejudice to the application of any rules set forth in the present Convention to which treaties would be subject under

international law independently of the Convention, the Convention applies only to treaties which are concluded by States after the entry into force of the present Convention with regard to such States.

Article 5

Treaties constituting international organizations and treaties adopted within an international organization

The present Convention applies to any treaty which is the constituent instrument of an international organization and to any treaty adopted within an international organization without prejudice to any relevant rules of the organization.

PART II

CONCLUSION AND ENTRY INTO FORCE OF TREATIES

SECTION 1. CONCLUSION OF TREATIES

Article 6

Capacity of States to conclude treaties

Every State possesses capacity to conclude treaties.

Article 7

Full powers

1. A person is considered as representing a State for the purpose of adopting or authenticating the text of a treaty or for the purpose of expressing the consent of the State to be bound by a treaty if:

- (a) he produces appropriate full powers; or
- (b) it appears from the practice of the States concerned or from other circumstances that their intention was to consider that person as representing the State for such purposes and to dispense with full powers.

2. In virtue of their functions and without having to produce full powers, the following are considered as representing their State:

- (a) Heads of State, Heads of Government and Ministers for Foreign Affairs, for the purpose of performing all acts relating to the conclusion of a treaty;
- (b) heads of diplomatic missions, for the purpose of adopting the text of a treaty between the accrediting State and the State to which they are accredited;

- (c) representatives accredited by States to an international conference or to an international organization or one of its organs, for the purpose of adopting the text of a treaty in that conference, organization or organ.

Article 8

Subsequent confirmation of an act performed
without authorization

An act relating to the conclusion of a treaty performed by a person who cannot be considered under article 7 as authorized to represent a State for that purpose is without legal effect unless afterwards confirmed by that State.

Article 9

Adoption of the text

1. The adoption of the text of a treaty takes place by the consent of all the States participating in its drawing up except as provided in paragraph 2.
2. The adoption of the text of a treaty at an international conference takes place by the vote of two-thirds of the States

present and voting, unless by the same majority they shall decide to apply a different rule.

Article 10

Authentication of the text

The text of a treaty is established as authentic and definitive:

- (a) by such procedure as may be provided for in the text or agreed upon by the States participating in its drawing; or
- (b) failing such procedure, by the signature, signature ad referendum or initialling by the representatives of those States of the text of the treaty or of the Final Act of a conference incorporating the text.

Article 11

Means of expressing consent to be bound by a treaty

The consent of a State to be bound by a treaty may be expressed by signature, exchange of instruments constituting a treaty, ratification, acceptance, approval or accession, or by any other means if so agreed.

Article 12

Consent to be bound by a treaty expressed by signature

1. The consent of a State to be bound by a treaty is expressed by the signature of its representative when:

- (a) the treaty provides that signature shall have that effect;
- (b) it is otherwise established that the negotiating States were agreed that signature should have that effect; or
- (c) the intention of the State to give that effect to the signature appears from the full powers of its representative or was expressed during the negotiation.

2. For the purposes of paragraph 1:

- (a) the initialling of a text constitutes a signature of the treaty when it is established that the negotiating States so agreed;
- (b) the signature ad referendum of a treaty by a representative, if confirmed by his State, constitutes a full signature of the treaty.

Article 13

Consent to be bound by a treaty expressed by an exchange
of instruments constituting a treaty

The consent of States to be bound by a treaty constituted by
instruments exchanged between them is expressed by that exchange
when:

- (a) the instruments provide that their exchange shall have
that effect; or
- (b) it is otherwise established that those States were
agreed that the exchange of instruments should have
that effect.

Article 14

Consent to be bound by a treaty expressed by
ratification, acceptance or approval

1. The consent of a State to be bound by a treaty is expressed
by ratification when:

- (a) the treaty provides for such consent to be expressed by
means of ratification;
- (b) it is otherwise established that the negotiating States
were agreed that ratification should be required;

- (c) the representative of the State has signed the treaty subject to ratification; or
- (d) the intention of the State to sign the treaty subject to ratification appears from the full powers of its representative or was expressed during the negotiation.

2. The consent of a State to be bound by a treaty is expressed by acceptance or approval under conditions similar to those which apply to ratification.

Article 15

Consent to be bound by a treaty expressed by accession

The consent of a State to be bound by a treaty is expressed by accession when:

- (a) the treaty provides that such consent may be expressed by that State by means of accession;
- (b) it is otherwise established that the negotiating States were agreed that such consent may be expressed by that State by means of accession; or
- (c) all the parties have subsequently agreed that such consent may be expressed by that State by means of accession.

Article 16

Exchange or deposit of instruments of ratification,
acceptance, approval or accession

Unless the treaty otherwise provides, instruments of ratification,
acceptance, approval or accession establish the consent of a
State to be bound by a treaty upon:

- (a) their exchange between the contracting States;
- (b) their deposit with the depositary; or
- (c) their notification to the contracting States or to the
depositary, if so agreed.

Article 17

Consent to be bound by part of a treaty and choice
of differing provisions

1. Without prejudice to articles 19 to 23, the consent of a
State to be bound by part of a treaty is effective only if the
treaty so permits or the other contracting States so agree.
2. The consent of a State to be bound by a treaty which permits
a choice between differing provisions is effective only if it is
made clear to which of the provisions the consent relates.

Article 18

Obligation not to defeat the object and purpose
of a treaty prior to its entry into force

A State is obliged to refrain from acts which would defeat the object and purpose of a treaty when:

- (a) it has signed the treaty or has exchanged instruments constituting the treaty subject to ratification, acceptance or approval, until it shall have made its intention clear not to become a party to the treaty; or
- (b) it has expressed its consent to be bound by the treaty, pending the entry into force of the treaty and provided that such entry into force is not unduly delayed.

SECTION 2. RESERVATIONS

Article 19

Formulation of reservations

A State may, when signing, ratifying, accepting, approving or acceding to a treaty, formulate a reservation unless:

- (a) the reservation is prohibited by the treaty;
- (b) the treaty provides that only specified reservations, which do not include the reservation in question, may be made; or
- (c) in cases not falling under sub-paragraphs (a) and (b), the reservation is incompatible with the object and purpose of the treaty.

Article 20

Acceptance of and objection to reservations

1. A reservation expressly authorized by a treaty does not require any subsequent acceptance by the other contracting States unless the treaty so provides.
2. When it appears from the limited number of the negotiating States and the object and purpose of a treaty that the application of the treaty in its entirety between all the parties is an essential condition of the consent of each one to be bound by the treaty, a reservation requires acceptance by all the parties.
3. When a treaty is a constituent instrument of an international organization and unless it otherwise provides, a reservation

requires the acceptance of the competent organ of that organization.

4. In cases not falling under the preceding paragraphs and unless the treaty otherwise provides:

- (a) acceptance by another contracting State of a reservation constitutes the reserving State a party to the treaty in relation to that other State if or when the treaty is in force for those States;
- (b) an objection by another contracting State to a reservation does not preclude the entry into force of the treaty as between the objecting and reserving States unless a contrary intention is definitely expressed by the objecting State;
- (c) an act expressing a State's consent to be bound by the treaty and containing a reservation is effective as soon as at least one other contracting State has accepted the reservation.

5. For the purposes of paragraphs 2 and 4 and unless the treaty otherwise provides, a reservation is considered to have been accepted by a State if it shall have raised no objection to the reservation by the end of a period of twelve months after it was notified of the reservation or by the date on which it expressed its consent to be bound by the treaty, whichever is later.

Article 21

Legal effects of reservations and of objections to reservations

1. A reservation established with regard to another party in accordance with articles 19, 20 and 23:

- (a) modifies for the reserving State in its relations with that other party the provisions of the treaty to which the reservation relates to the extent of the reservation; and
- (b) modifies those provisions to the same extent for that other party in its relations with the reserving State.

2. The reservation does not modify the provisions of the treaty for the other parties to the treaty inter se.

3. When a State objecting to a reservation has not opposed the entry into force of the treaty between itself and the reserving State, the provisions to which the reservation relates do not apply as between the two States to the extent of the reservation.

Article 22

Withdrawal of reservations and of objections to reservations

1. Unless the treaty otherwise provides, a reservation may be withdrawn at any time and the consent of a State which has accepted the reservation is not required for its withdrawal.

2. Unless the treaty otherwise provides, an objection to a reservation may be withdrawn at any time.

3. Unless the treaty otherwise provides, or it is otherwise agreed:

(a) the withdrawal of a reservation becomes operative in relation to another contracting State only when notice of it has been received by that State;

(b) the withdrawal of an objection to a reservation becomes operative only when notice of it has been received by the State which formulated the reservation

Article 23

Procedure regarding reservations

1. A reservation, an express acceptance of a reservation and an objection to a reservation must be formulated in writing and communicated to the contracting States and other States entitled to become parties to the treaty.

2. If formulated when signing the treaty subject to ratification, acceptance or approval, a reservation must be formally confirmed by the reserving State when expressing its consent to be bound by the treaty. In such a case the reservation shall be considered as having been made on the date of its confirmation.

3. An express acceptance of, or an objection to, a reservation made previously to confirmation of the reservation does not itself require confirmation.

4. The withdrawal of a reservation or of an objection to a reservation must be formulated in writing.

SECTION 3. ENTRY INTO FORCE AND PROVISIONAL APPLICATION OF TREATIES

Article 24

Entry into force

1. A treaty enters into force in such manner and upon such date as it may provide or as the negotiating States may agree.

2. Failing any such provision or agreement, a treaty enters into

force as soon as consent to be bound by the treaty has been established for all the negotiating States.

3. When the consent of a State to be bound by a treaty is established on a date after the treaty has come into force, the treaty enters into force for that State on that date, unless the treaty otherwise provides.

4. The provisions of a treaty regulating the authentication of its text, the establishment of the consent of States to be bound by the treaty, the manner or date of its entry into force, reservations, the functions of the depositary and other matters arising necessarily before the entry into force of the treaty apply from the time of its text.

Article 25

Provisional application

1. A treaty or a part of a treaty is applied provisionally pending its entry into force if:

(a) the treaty itself so provides; or

(b) the negotiating States have in some other manner so agreed.

2. Unless the treaty otherwise provides or the negotiating States have otherwise agreed, the provisional application of a treaty or a part of a treaty with respect to a State shall be terminated if that State notifies the other States between which the treaty is being applied provisionally of its intention not to become a party to the treaty.

PART III

OBSERVANCE, APPLICATION AND

INTERPRETATION OF TREATIES

SECTION 1. OBSERVANCE OF TREATIES

Article 26

Pacta sunt servanda

Every treaty in force is binding upon the parties to it and must be performed by them in good faith.

Article 27

Internal law and observance of treaties

A party may not invoke the provisions of its internal law as justification for its failure to perform a treaty. This rule is without prejudice to article 46.

SECTION 2. APPLICATION OF TREATIES

Article 28

Non-retroactivity of treaties

Unless a different intention appears from the treaty or is otherwise established, its provisions do not bind a party in relation to any act or fact which took place or any situation which ceased to exist before the date of the entry into force of the treaty with respect to that party.

Article 29

Territorial scope of treaties

Unless a different intention appears from the treaty or is otherwise established, a treaty is binding upon each party in respect of its entire territory.

Article 30

Application of successive treaties relating to the same subject-matter

1. Subject to Article 103 of the Charter of the United Nations, the rights and obligations of States Parties to successive treaties relating to the same subject-matter shall be determined in accordance with the following paragraphs.
2. When a treaty specifies that it is subject to, or that it is not to be considered as incompatible with, an earlier or later treaty, the provisions of that other treaty prevail.
3. When all the parties to the earlier treaty are parties also to the later treaty but the earlier treaty is not terminated or suspended in operation under article 59, the earlier treaty applies only to the extent that its provisions are compatible with those of the later treaty.

4. When the parties to the later treaty do not include all the parties to the earlier one:

- (a) as between States Parties to both treaties the same rule applies as in paragraph 2;
- (b) as between a State Party to both treaties and a State Party to only one of the treaties, the treaty to which both States are parties governs their mutual rights and obligations.

5. Paragraph 4 is without prejudice to article 41, or to any question of the termination or suspension of the operation of a treaty under article 60 or to any question of responsibility which may arise for a State from the conclusion or application of a treaty, the provisions of which are incompatible with its obligations towards another State under another treaty.

SECTION 3. INTERPRETATION OF TREATIES

Article 31

General rule of interpretation

1. A treaty shall be interpreted in good faith in accordance with the ordinary meaning to be given to the terms of the treaty in their context and in the light of its object and purpose.

2. The context for the purpose of the interpretation of a treaty shall comprise, in addition to the text, including its preamble and annexes:

- (a) any agreement relating to the treaty which was made between all the parties in connexion with the conclusion of the treaty;
- (b) any instrument which was made by one or more parties in connexion with the conclusion of the treaty and accepted by the other parties as an instrument related to the treaty.

3. There shall be taken into account, together with the context:

- (a) any subsequent agreement between the parties regarding the interpretation of the treaty or the application of its provisions;
- (b) any subsequent practice in the application of the treaty which establishes the agreement of the parties regarding its interpretation;
- (c) any relevant rules of international law applicable in the relations between the parties.

4. A special meaning shall be given to a term if it is established that the parties so intended.

Article 32

Supplementary means of interpretation

Recourse may be had to supplementary means of interpretation, including the preparatory work of the treaty and the circumstances of its conclusion, in order to confirm the meaning resulting from the application of article 31, or to determine the meaning when the interpretation according to article 31:

- (a) leaves the meaning ambiguous or obscure; or
- (b) leads to a result which is manifestly absurd or unreasonable.

Article 33

Interpretation of treaties authenticated in two or
more languages

1. When a treaty has been authenticated in two or more languages, the text is equally authoritative in each language, unless the treaty provides or the parties agree that, in case of divergence, a particular text shall prevail.
2. A version of the treaty in a language other than one of those in which the text was authenticated shall be considered an

authentic text only if the treaty so provides or the parties so agree.

3. The terms of the treaty are presumed to have the same meaning in each authentic text.

4. Except where a particular text prevails in accordance with paragraph 1, when a comparison of the authentic text discloses a difference of meaning which the application of articles 31 and 32 does not remove, the meaning which best reconciles the texts, having regard to the object and purpose of the treaty, shall be adopted.

SECTION 4. TREATIES AND THIRD STATES

Article 34

General rule regarding third States

A treaty does not create either obligations or rights for a third State without its consent.

Article 35

Treaties providing for obligations for third States

An obligation arises for a third State from a provision of a treaty if the parties to the treaty intend the provision to be the means of establishing the obligation and the third State expressly accepts that obligation in writing.

Article 36

Treaties providing for rights for third States

1. A right arises for a third State from a provision of a treaty if the parties to the treaty intend the provision to accord that right either to the third State, or to a group of States to which it belongs, or to all States, and the third State assents thereto. Its assent shall be presumed so long as the contrary is not indicated, unless the treaty otherwise provides.

2. A State exercising a right in accordance with paragraph 1 shall comply with the conditions for its exercise provided for in the treaty or established in conformity with the treaty.

Article 37

Revocation or modification of obligations or rights of third States

1. When an obligation has arisen for a third State in conformity

with article 35, the obligation may be revoked or modified only with the consent of the parties to the treaty and of the third State, unless it is established that they had otherwise agreed.

2. When a right has arisen for a third State in conformity with article 36, the right may not be revoked or modified by the parties if it is established that the right was intended not to be revocable or subject to modification without the consent of the third State.

Article 38

Rules in a treaty becoming binding on third State through international custom

Nothing in articles 34 to 37 precludes a rule set forth in a treaty from becoming binding upon a third State as a customary rule of international law, recognized as such.

PART IV

AMENDMENT AND MODIFICATION OF TREATIES

Article 39

General rules regarding the amendment of treaties

A treaty may be amended by agreement between the parties. The rules laid down in Part II apply to such an agreement except in so far as the treaty may otherwise provide.

Article 40

Amendment of multilateral treaties

1. Unless the treaty otherwise provides, the amendment of multilateral treaties shall be governed by the following paragraphs.

2. Any proposal to amend a multilateral treaty as between all the parties must be notified to all the contracting States, each one of which shall have the right to take part in:

- (a) the decision as to the action to be taken in regard to such proposal;
- (b) the negotiation and conclusion of any agreement for the amendment of the treaty.

3. Every State entitled to become a party to the treaty shall

also be entitled to become a party to the treaty as amended.

4. The amending agreement does not bind any State already a party to the treaty which does not become a party to the amending agreement ; article 30, paragraph 4(b) , applies in relation to such State.

5. Any State which becomes a party to the treaty after the entry into force of the amending agreement shall, failing an expression of a different intention by that State:

- (a) be considered as a party to the treaty as amended; and
- (b) be considered as a party to the unamended treaty in relation to any party to the treaty not bound by the amending agreement.

Article 41

Agreements to modify multilateral treaties between certain of the
parties only

1. Two or more of the parties to a multilateral treaty may conclude an agreement to modify the treaty as between themselves alone if:

- (a) the possibility of such a modification is provided for by the treaty; or

(b) the modification in question is not prohibited by the treaty and:

(i) does not affect the enjoyment by the other parties of their rights under the treaty or the performance of their obligations;

(ii) does not relate to a provision, derogation from which is incompatible with the effective execution of the object and purpose of the treaty as a whole.

2. Unless in a case falling under paragraph 1(a) the treaty otherwise provides, the parties in question shall notify the other parties of their intention to conclude the agreement and of the modification to the treaty for which it provides.

PART V

INVALIDITY, TERMINATION AND SUSPENSION OF

THE OPERATION OF TREATIES

SECTION 1. GENERAL PROVISIONS

Article 42

Validity and continuance in force of treaties

1. The validity of a treaty or of the consent of a State to be

bound by a treaty may be impeached only through the application of the present Convention.

2. The termination of a treaty, its denunciation or the withdrawal of a party, may take place only as a result of the application of the provisions of the treaty or of the present Convention. The same rule applies to suspension of the operation of a treaty.

Article 43

Obligations imposed by international law independently of a treaty. The invalidity, termination or denunciation of a treaty, the withdrawal of a party from it, or the suspension of its operation, as a result of the application of the present Convention or of the provisions of the treaty, shall not in any way impair the duty of any State to fulfil any obligation embodied in the treaty to which it would be subject under international law independently of the treaty.

Article 44

Separability of treaty provisions

1. A right of a party, provided for in a treaty or arising under

article 56, to denounce, withdraw from or suspend the operation of the treaty may be exercised only with respect to the whole treaty unless the treaty otherwise provides or the parties otherwise agree.

2. A ground for invalidating, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty recognized in the present convention may be invoked only with respect to the whole treaty except as provided in the following paragraphs or in article 60.

3. If the ground relates solely to particular clauses, it may be invoked only with respect to those clauses where:

- (a) the said clauses are separable from the remainder of the treaty with regard to their application;
- (b) it appears from the treaty or is otherwise established that acceptance of those clauses was not an essential basis of the consent of the other party or parties to be bound by the treaty as a whole; and
- (c) continued performance of the remainder of the treaty would not be unjust.

4. In cases falling under article 49 and 50 the State entitled to invoke the fraud or corruption may do so with respect either to the whole treaty or, subject to paragraph 3, to the particular clauses alone.

5. In cases falling under articles 51, 52 and 53, no separation of the provisions of the treaty is permitted.

Article 45

Loss of a right to invoke a ground for invalidation, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty

A State may no longer invoke a ground for invalidating, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty under article 46 to 50 or articles 60 and 62 if, after becoming aware of the facts:

- (a) it shall have expressly agreed that the treaty is valid or remains in force or continues in operation, as the case may be; or
- (b) it must by reason of its conduct be considered as having acquiesced in the validity of the treaty or in its maintenance in force or in operation, as the case may be.

SECTION 2. INVALIDITY OF TREATIES

Article 46

Provisions of internal law regarding competence to conclude treaties

1. A state may not invoke the fact that its consent to be bound by a treaty has been expressed in violation of a provision of its internal law regarding competence to conclude treaties as invalidating its consent unless that violation was manifest and concerned a rule of its internal law of fundamental importance.

2. A Violation is manifest if it would be objectively evident to any State conducting itself in the matter in accordance with normal practice and in good faith.

Article 47

Specific restrictions on authority to express the consent of
a State

If the authority of a representative to express the consent of a State to be bound by a particular treaty has been made subject to a specific restriction, his omission to observe that restriction may not be invoked as invalidating the consent expressed by him unless the restriction was notified to the other negotiating States prior to his expressing such consent.

Article 48

1. A State may invoke an error in a treaty as invalidating its consent to be bound by the treaty if the error relates to a fact or situation which was assumed by that State to exist at the time when the treaty was concluded and formed an essential basis of its consent to be bound by the treaty.

2. Paragraph 1 shall not apply if the State in question contributed by its own conduct to the error or if the circumstances were such as to put that State on notice of a possible error.

3. An error relating only to the wording of the text of a treaty does not affect its validity; article 79 then applies.

Article 49

Fraud

If a State has been induced to conclude a treaty by the fraudulent conduct of another negotiating State, the State may invoke the fraud as invalidating its consent to be bound by the treaty.

Article 50

Corruption of a representative of a State

If the expression of a State's consent to be bound by a treaty has been procured through the corruption of its representative directly or indirectly by another negotiating State, the State may invoke such corruption as invalidating its consent to be bound by the treaty.

Article 51

Coercion of a representative of a State

The expression of a State's consent to be bound by a treaty which has been procured by the coercion of its representative through acts or threats directed against him shall be without any legal effect.

Article 52

Coercion of a State by the threat or use of force

A treaty is void if its conclusion has been procured by the threat or use of force in violation of the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations.

Article 53

Treaties conflicting with a peremptory norm of general international law (jus cogens)

A treaty is void if, at the time of its conclusion, it conflicts with a peremptory norm of general international law. For the purposes of the present Convention, a peremptory norm of general international law is a norm accepted and recognized by the international community of States as a whole as a norm from which no derogation is permitted and which can be modified only by a subsequent norm of general international law having the same character.

SECTION 3. TERMINATION AND SUSPENSION OF THE OPERATION OF TREATIES

Article 54

Termination of or withdrawal from a treaty under its provisions or by consent of the parties

The termination of a treaty or the withdrawal of a party may take place:

(a) in conformity with the provisions of the treaty; or

(b) at any time by consent of all the parties after

consultation with the other contracting States.

Article 55

Reduction of the parties to a multilateral treaty below the number necessary for its entry into force

Unless the treaty otherwise provides, a multilateral treaty does not terminate by reason only of the fact that the number of the parties falls below the number necessary for its entry into force.

Article 56

Denunciation of or withdrawal from a treaty containin provision regarding termination, denunciation or withdrawalg no

1. A treaty which contains no provision regarding its termination and which does not provide for denunciation or withdrawal is not subject to denunciation or withdrawal unless:

- (a) it is established that the parties intended to admit the possibility of denunciation or withdrawal; or
- (b) a right of denunciation or withdrawal may be implied by the nature of the treaty.

2. A party shall give not less than twelve months' notice of its intention to denounce or withdraw from a treaty under paragraph 1.

Article 57

Suspension of the operation of a treaty under its provisions or
by consent of the parties

The operation of a treaty in regard to all the parties or to a particular party may be suspended:

- (a) in conformity with the provisions of the treaty; or
- (b) at any time by consent of all the parties after consultation with the other contracting States.

Article 58

Suspension of the operation of a multilateral treaty by agreement
between certain of the parties only

1. Two or more parties to a multilateral treaty may conclude an agreement to suspend the operation of provisions of the treaty, temporarily and as between themselves alone, if:

- (a) the possibility of such a suspension is provided for by the treaty; or

(b) the suspension in question is not prohibited by the treaty and:

(i) does not affect the enjoyment by the other parties of their rights under the treaty or the performance of their obligations;

(ii) is not compatible with the object and purpose of the treaty.

2. Unless in a case falling under paragraph 1(a) the treaty otherwise provides, the parties in question shall notify the other parties of their intention to conclude the agreement and of those provisions of the treaty the operation of which they intend to suspend.

Article 59.

Termination or suspension of the operation of a treaty implied by
conclusion of a later treaty

1. A treaty shall be considered as terminated if all the parties to it conclude a later treaty relating to the same subject-matter and:

(a) it appears from the later treaty or is otherwise established that the parties intended that the matter should be governed by that treaty; or

(b) the provisions of the later treaty are so far incompatible with those of the earlier one that the two treaties are not capable of being applied at the same time.

2. The earlier treaty shall be considered as only suspended in operation if it appears from the later treaty or is otherwise established that such was the intention of the parties.

Article 60

Termination or suspension of the operation of a treaty as a consequence of its breach

1. A material breach of a bilateral treaty by one of the parties entitles the other to invoke the breach as a ground for terminating the treaty or suspending its operation in whole or in part.

2. A material breach of a multilateral treaty by one of the parties entitles:

(a) the other parties by unanimous agreement to suspend the operation of the treaty in whole or in part or to terminate it either:

- (i) in the relations between themselves and the defaulting State, or
 - (ii) as between all the parties ;
- (b) a party specially affected by the breach to invoke it as a ground for suspending the operation of the treaty in whole or in part in the relations between itself and the defaulting State;
- (c) any party other than the defaulting State to invoke the breach as a ground for suspending the operation of the treaty in whole or in part with respect to itself if the treaty is of such a character that a material breach of its provisions by one party radically changes the position of every party with respect to the further performance of its obligations under the treaty.

3. A material breach of a treaty , for the purposes of this article, consists in:

- (a) a repudiation of the treaty not sanctioned by the present Convention; or
- (b) the violation of a provision essential to the accomplishment of the object or purpose of the treaty.

4. The foregoing paragraphs are without prejudice to any provision in the treaty applicable in the event of a breach

5. Paragraphs 1 to 3 do not apply to provisions relating to the protection of the human person contained in treaties of a humanitarian character, in particular to provisions prohibiting any form of reprisals against persons protected by such treaties.

Article 61

Supervening impossibility of performance

1. A party may invoke the impossibility of performing a treaty as a ground for terminating or withdrawing from it if the impossibility results from the permanent disappearance or destruction of an object indispensable for the execution of the treaty. If the impossibility is temporary, it may be invoked only as a ground for suspending the operation of the treaty.

2. Impossibility of performance may not be invoked by a party as a ground for terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty if the impossibility is the result of a breach by that party either of an obligation under the treaty or of any other international obligation owed to any other party to the treaty.

Article 62

Fundamental change of circumstances

1. A fundamental change of circumstances which has occurred with regard to those existing at the time of the conclusion of a treaty, and which was not foreseen by the parties, may not be invoked as a ground for terminating or withdrawing from the treaty unless:

- (a) the existence of those circumstances constituted an essential basis of the consent of the parties to be bound by the treaty; and
- (b) the effect of the change is radically to transform the extent of obligations still to be performed under the treaty.

2. A fundamental change of circumstances may not be invoked as a ground for terminating or withdrawing from a treaty:

- (a) if the treaty establishes a boundary; or
- (b) if the fundamental change is the result of a breach by the party invoking it either of an obligation under the treaty or of any other international obligation owed to any other party to the treaty.

3. If, under the foregoing paragraphs, a party may invoke a fundamental change of circumstances as a ground for terminating

or withdrawing from a treaty it may also invoke the change as a ground for suspending the operation of the treaty.

Article 63

Severance of diplomatic or consular relations

The severance of diplomatic or consular relations between parties to a treaty does not affect the legal relations established between them by the treaty except in so far as the existence of diplomatic or consular relations is indispensable for the application of the treaty.

Article 64

Emergence of a new peremptory norm of general international law
(jus cogens)

If a new peremptory norm of general international law emerges, any existing treaty which is in conflict with that norm becomes void and terminates.

SECTION 4. PROCEDURE

Article 65

Procedure to be followed with respect to invalidity, termination, withdrawal from or suspension of the operation of a treaty

1. A party which, under the provisions of the present Convention, invokes either a defect in its consent to be bound by a treaty or a ground for impeaching the validity of a treaty, terminating it, withdrawing from it or suspending its operation, must notify the other parties of its claim. The notification shall indicate the measure proposed to be taken with respect to the treaty and the reasons therefor.

2. If, after the expiry of a period which, except in cases of special urgency, shall not be less than three months after the receipt of the notification, no party has raised any objection, the party making the notification may carry out in the manner provided in article 67 the measure which it has proposed.

3. If, however, objection has been raised by any other party, the parties shall seek a solution through the means indicated in article 33 of the Charter of the United Nations.

4. Nothing in the foregoing paragraphs shall affect the rights or obligations of the parties under any provisions in force binding the parties with regard to the settlement of disputes.

5. Without prejudice to article 45, the fact that a State has not previously made the notification prescribed in paragraph 1 shall not prevent it from making such notification in answer to another party claiming performance of the treaty or alleging its violation.

Article 66

Procedures for judicial settlement, arbitration and conciliation
If, under paragraph 3 of article 65, no solution has been reached within a period of 12 months following the date on which the objection was raised, the following procedures shall be followed:

- (a) any one of the parties to a dispute concerning the application or the interpretation of articles 53 or 64 may, by a written application, submit it to the International Court of Justice for a decision unless the parties by common consent agree to submit the dispute to arbitration;
- (b) any one of the parties to a dispute concerning the application or the interpretation of any of the other articles in Part V of the present Convention may set in motion the procedure specified in the Annex to the Convention by submitting a request to that effect to the Secretary-General of the United Nations.

Article 67

Instruments for declaring invalid , terminating , withdrawing
from or suspending the operation of a treaty

1. The notification provided for under article 65 paragraph 1
must be made in writing.

2. Any act declaring invalid, terminating, withdrawing from or
suspending the operation of a treaty pursuant to the provision
the treaty or of paragraphs 2 or 3 of article 65 shall be carried
out through an instrument communicated to the other parties.
the instrument is not signed by the Head of State , Head of
Government or Minister for Foreign Affairs, the representative
of the State communicating it may be called upon to produce
full powers.

Article 68

Revocation of notifications and instruments provided for in
article 65 and 67

A notification or instrument provided for in article 65 or
67 may be revoked at any time before it takes effect.

SECTION 5 CONSEQUENCES OF THE INVALIDITY, TERMINATION
OR SUSPENSION OF THE OPERATION OF A TREATY

Article 69

Consequences of the invalidity of a treaty

1. A treaty the invalidity of which is established under the the present Convention is void. The provisions of a void treaty have no legal force.

2. If acts have nevertheless been performed in reliance on such a treaty:

(a) each party may require any other party to establish as far as possible in their mutual relations the position that would have existed if the acts had not been performed;

(b) act performed in good faith before the invalidity was invoked are not rendered unlawful by reason only of the invalidity of the treaty.

3. In cases falling under articles 49, 50, 51 or 52, paragraph 2 does not apply with respect to the party to which the fraud, the act of corruption or the coercion is imputable.

4. In the case of the invalidity of a particular State's consent to be bound by a multilateral treaty, the foregoing rules apply in the relations between that State and the parties to the treaty.

Article 70

Consequences of the termination of a treaty

1. Unless the treaty otherwise provides or the parties otherwise agree, the termination of a treaty under its provision or in accordance with the present Convention:

- (a) releases the parties from any obligation further to perform the treaty;
- (b) does not affect any right, obligation or legal situation of the parties created through the execution of the treaty prior to its termination.

2. If a State denounces or withdraws from a multilateral treaty, paragraph 1 applies in the relations between that State and each of the other parties to the treaty from the date when such denunciation or withdrawal takes effect.

Article 71

Consequences of the invalidity of a treaty which conflicts with

a peremptory norm of general international law

1. In the case of a treaty which is void under article 53 the parties shall:

(a) eliminate as far as possible the consequences of any act performed in reliance on any provision which conflicts with the peremptory norm of general international law; and

(b) bring their mutual relations into conformity with the peremptory norm of general international law.

2. In the case of a treaty which becomes void and terminates under article 64, the termination of the treaty:

(a) releases the parties from any obligation further to perform the treaty;

(b) does not affect any right, obligation or legal situation of the parties created through the execution of the treaty prior to its termination; provided that those right, obligations or situations may thereafter be maintained only to the extent that their maintenance is not in itself in conflict with the new peremptory norm of general international law.

Article 72

Consequences of the suspension of the operation of a treaty

1. Unless the treaty otherwise provides or the parties otherwise agree, the suspension of the operation of a treaty under its provisions or in accordance with the present Convention:

(a) releases the parties between which the operation of the treaty is suspended from the obligation to perform the treaty in their mutual relations during the period of the suspension;

(b) does not otherwise affect the legal relations between the parties established by the treaty.

2. During the period of the suspension the parties shall refrain from acts tending to obstruct the resumption of the operation of the treaty.

*PART VI**MISCELLANEOUS PROVISIONS*

Article 73

Cases of State succession, State responsibility and outbreak of hostilities

The provisions of the present Convention shall not prejudice any question that may arise in regard to a treaty from a succession of States or from the international responsibility of a State or from the outbreak of hostilities between States.

Article 74

Diplomatic and consular relations and the conclusion of treaties

The severance or absence or absence of diplomatic or consular relations between two or more States does not prevent the conclusion of treaties between those States. The conclusion of a treaty does not in itself affect the situation in regard to diplomatic or consular relations.

Article 75

Case of an aggressor State

The provisions of the present Convention are without prejudice to any obligation in relation to a treaty which may arise for an aggressor State in consequence of measures taken in conformity with the Charter of the United Nations with reference to that State's aggression.

PART VII
DEPOSITARIES, NOTIFICATIONS, CORRECTIONS
AND REGISTRATION

Article 76

Depositaries of treaties

1. The designation of the depositary of a treaty may be made by the negotiating States , either in the treaty itself or in some other manner. The depositary may be one or more States , an international organization or the chief administrative officer of the organization.

2. The functions of the depositary of a treaty are international in character and the depositary is under an obligation to act impartially in their performance. In particular, the fact that a treaty has not entered into force between certain of the parties or that a difference has appeared between a State and depositary with regard to the performance of the latter's functions shall not affect that obligation.

Article 77

Functions of depositaries

1. The functions of a depositary , unless otherwise provided in the treaty or agreed by the contracting States , comprise in particular:

- (a) keeping custody of the original text of the treaty and of any full powers delivered to the depositary;
- (b) preparing certified copies of the original text and preparing any further text of the treaty in such additional languages as may be required by the treaty and transmitting them to the parties and to the States entitled to become parties to the treaty;
- (c) receiving any signatures to the treaty and receiving and keeping custody of any instruments , notifications and communications relating to it;
- (d) examining whether the signature or any instrument, notification or communication relating to the treaty is in due and proper form and, if need be, bringing the matter to the attention of the State in question;
- (e) informing the parties and the States entitled to become parties to the treaty of acts , notifications and communications relating to the treaty;
- (f) informing the States entitled to become parties to the treaty when the number of signatures or of instruments of ratification , acceptance , approval or accession required for the entry into force of the treaty has been received or deposited;

- (g) registering the treaty with the Secretariat of the United Nations;
- (h) performing the functions specified in other provisions of the present Convention.

2. In the event of any difference appearing between a State and the depositary as to the performance of the latter's functions, the depositary shall bring the question to the attention of the signatory States and the contracting States or, where appropriate, of the competent organ of the international organization concerned.

Article 78

Notifications and communications

Except as the treaty or the present Convention otherwise provide, any notification or communication to be made by any State under the present Convention shall:

- (a) if there is no depositary, be transmitted direct to the States for which it is intended, or if there is a depositary, to the latter;
- (b) be considered as having been made by the State in question only upon its receipt by the State to which it was transmitted or, as the case may be, upon its receipt

by the depositary;

- (c) if transmitted to a depositary, be considered as received by the State for which it was intended only when the latter State has been informed by the depositary in accordance with article 77, paragraph 1(e).

Article 79

Correction of errors in texts or in certified copies of treaties

1. Where, after the authentication of the text of a treaty, the signatory States and the contracting States are agreed that it contains an error, the error shall, unless they decide upon some other means of correction, be corrected:

- (a) by having the appropriate correction made in the text and causing the correction to be initialled by duly authorized representatives;
- (b) by executing or exchanging an instrument or instruments setting out the correction which it has been agreed to make; or
- (c) by executing a corrected text of the whole treaty by the same procedure as in the case of the original text.

2. Where the treaty is one for which there is a depositary, the latter shall notify the signatory States and the contracting

States of the error and of the proposal to correct it and shall specify an appropriate time-limit within which objection to the proposed correction may be raised. If, on the expiry of the time-limit:

- (a) no objection has been raised, the depositary shall make and initial the correction in the text and shall execute a procesverbal of the rectification of the text and communicate a copy of it to the parties and to the States entitled to become parties to the treaty;
- (b) an objection has been raised, the depositary shall communicate the objection to the signatory States and to the contracting States.

3. The rules in paragraphs 1 and 2 apply also where the text has been authenticated in two or more languages and it appears that there is a lack of concordance which the signatory States and the contracting States agree should be corrected.

4. The corrected text replaces the defective text ab initio, unless the signatory States and the contracting States otherwise decide.

5. The correction of the text of a treaty that has been registered shall be notified to the Secretariat of the United Nations.

6. Where an error is discovered in a certified copy of a treaty, the depositary shall execute a proces-verbla specifying the rectification and communicate a copy of it to the signatory States and to the contracting States.

Article 80

Registration and publication of treaties

1. Treaties shall, after their entry into force, be transmitted to the Secretariat of the United Nations for registration or filing and recording, as the case may be, and for publication.
2. The designation of depositary shall constitute authorization for it to perform the acts specified in the preceding paragraph.

PART VIII

FINAL PROVISIONS

Article 81

Signature

The present Convention shall be open for signature by all States Members of the United Nations or of any of the specialized

agencies or of the International Atomic Energy Agency or parties to the Statute of the International Court of Justice, and by any other State invited by the General Assembly of the United Nations to become a party to the Convention, as follows: until 30 November 1969, at the Federal Ministry for Foreign Affairs of the Republic of Austria, and subsequently, until 30 April 1970, at the United Nations Headquarters, New York.

Article 82

Ratification

The present Convention is subject to ratification. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 83

Accession

The present Convention shall remain open for accession by any State belonging to any of the categories mentioned in article 81. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary General of the United Nations.

Article 84

Entry into force

1. The following Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 85

Authentic texts

The original of the present Convention, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness where of the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Convention.

Done at Vienna, this twenty-third day of May, one thousand nine hundred and sixty-nine.

THE VIENNA CONVENTION ON SUCCESSION OF STATES
IN RESPECT OF TREATIES 1978

The States Parties to the present Convention,

Considering the profound transformation of the international community brought about by the decolonization process,

Considering also that other factors may lead to cases of succession of States in the future,

Convinced, in these circumstances, of the need for the codification and progressive development of the rules relating to succession of States in respect of treaties as a means for ensuring greater juridical security in international relations,

Noting that the principles of free consent, good faith and pacta sunt servanda are universally recognized,

Emphasizing that the consistent observance of general multilateral treaties which deal with the codification and progressive development of international law and those the object and purpose of which are of interest to the

international community as a whole is of special importance for the strengthening of peace and international co-operation,

Having in mind the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations, such as the principles of the equal rights and self-determination of peoples, of the sovereign equality and independence of all States, of non-interference in the domestic affairs of States, of the prohibition of the threat or use of force, and of universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms for all,

Recalling that respect for the territorial integrity and political independence of any State is required by the Charter of the United Nations,

Bearing in mind the provisions of the Vienna Convention on the Law of Treaties of 1969,

Bearing also in mind article 78 of that Convention,

Affirming that questions of the law of treaties other than those that may arise from a succession of States are governed by the relevant rules of international law, including those rules of customary international law which are embodied

in the Vienna Convention on the Law of Treaties of 1969,

Affirming that the rules of customary international law will continue to govern questions not regulated by the provisions of the present Convention,

Have agreed as follows:

Part I. General provisions

Article 1.

Scope of the present Convention

The present Convention applies to the effects of a succession of States in respect of treaties between States.

Article 2.

Use of terms

1. For the purposes of the present Convention:

(a) "treaty" means an international agreement concluded between States in written form and governed by international law, whether embodied in a single instrument or in two or more related

instruments and whatever its particular designation;

(b) "succession of States" means the replacement of one State by another in the responsibility for the international relations territory;

(c) "predecessor State" means the State which has been replaced another State on the occurrence of a succession of States;

(d) "successor State" means the State which has replaced another State on the occurrence of a succession of States;

(e) "date of the succession of States" means the date upon which the successor State replaced the predecessor State in the responsibility for the international relations of the territory to which the succession of States relates;

(f) "newly independent State" means a successor State the territory of which immediately before the date of the succession of States was a dependent territory for the international relations of which the predecessor was responsible;

(g) "notification of succession" means in relation to a multilateral treaty any notification, however phrased or named, made by a successor State expressing its consent to be considered as bound by the treaty;

(h) "full powers" means in relation to a notification of succession or any other notification under the present Convention a document emanating from the competent authority of a State designating a person or persons to succession or, as the case may

be, the notification;

(i) "ratification", "acceptance" and "approval" mean in each case the international act so named whereby a State establishes on the international plane its consent to be bound by a treaty;

(j) "reservation" means a unilateral statement, however phrased or named, made by a State when signing, ratifying, accepting, approving or acceding to a treaty or when making a notification of succession to a treaty, whereby it purports to exclude or to modify the legal effect of certain provisions of the treaty in their application to that State;

(k) "contracting State" means a State which has consented to be bound by the treaty, whether or not the treaty has entered into force;

(l) "party" means a State which has consented to be bound by the treaty and for which the treaty is in force;

(m) "other State party" means in relation to a successor State any party, other than the predecessor State, to a treaty in force at the date of a succession of States in respect of the territory to which that succession of States relates;

(n) "international organization" means an intergovernmental organization.

2. The provisions of paragraph 1 regarding the use of terms in the present Convention are without prejudice to the use

of those terms or the meanings which may be given to them in the internal law of any State.

Article 3.

Cases not within the scope of the present Convention

The fact that the present Convention does not apply to the effects of a succession of States in respect of international agreements concluded between States and other subjects of international law or in respect of international agreements not in written form shall not affect:

(a) the application to such cases of any of the rules set forth in the present Convention to which they are subject under international law independently of the Convention;

(b) the application as between States of the present Convention to the effects of a succession of States in respect of international agreements to which other subjects of international law are also parties.

Article 4.

Treaties constituting international organizations and treaties adopted within an international organization

The present Convention applies to the effects of a succession of States in respect of:

(a) any treaty which is the constituent instrument of an international organization without prejudice to the rules concerning acquisition of membership and without prejudice to any other relevant rules of the organization;

(b) any treaty adopted within an international organization without prejudice to any relevant rules of the organization.

Article 5.

Obligations imposed by international law independently of a treaty

The fact that a treaty is not considered to be in force in respect of a State by virtue of the application of the present Convention shall not in any way impair the duty of that State to fulfil any obligation embodied in the treaty to which it is subject under international law independently of the treaty.

Article 6.

Cases of succession of States covered by the present Convention

The present Convention applies only to the effects of a

succession of States occurring in conformity with international law and, in particular, the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations.

Article 7.

Temporal application of the present Convention

1. Without prejudice to the application of any of the rules set forth in the present Convention to which the effects of a succession of States would be subject under international law independently of the Convention, the Convention applies only in respect of a succession of States which has occurred after the entry into force of the Convention except as may be otherwise agreed.

2. A successor State may, at the time of expressing its consent to be bound by the present convention or at any time thereafter, make a declaration that it will apply the provisions of the Convention in respect of its own succession of States which has occurred before the entry into force of the Convention in relation to any other contracting State or State Party to the Convention which makes a declaration accepting the declaration of the successor State. Upon the entry into force of the Convention as between the States making the declaration or upon the making

of the declaration of acceptance, which ever occurs later, the provisions of the Convention shall apply to the effects of the succession of States as from the date of that succession of States.

3. A successor State may at the time of signing or of expressing its consent to be bound by the present Convention make a declaration that it will apply the provisions of the Convention provisionally in respect of its own succession of States which has occurred before the entry into force of the Convention in relation to any other signatory or contracting State which makes a declaration accepting the declaration of the successor State; upon the making of the declaration of acceptance, those provisions shall apply provisionally to the effects of the succession of States as between those two States as from the date of that succession of States.

4. Any declaration made in accordance with paragraph 2 or 3 shall be contained in a written notification communicated to the depositary, who shall inform the Parties and the States entitled to become Parties to the present Convention of the communication to him of that notification and of its terms.

Article 8.

Agreements for the devolution of treaty obligations
or rights from a predecessor State to a successor State

1. The obligations or rights of a predecessor State under treaties in force in respect of a territory at the date of a succession of States do not become the obligations or rights of the successor State towards other States parties to those treaties by reason only of the fact that the predecessor State and the successor State have concluded an agreement providing that such obligations or rights shall devolve upon the successor State.

2. Notwithstanding the conclusion of such an agreement, the effects of a succession of States on treaties which, at the date of that succession of States, were in force in respect of the territory in question are governed by the present Convention.

Article 9.

Unilateral declaration by a successor State regarding
treaties of the predecessor State

1. Obligations or rights under treaties in force in respect of a territory at the date of a succession of States do

not become the obligations or rights of the successor State or of other States parties to those treaties by reason only of the fact that the successor State has made a unilateral declaration providing for the continuance in force of the treaties in respect of its territory.

2. In such a case, the effects of the succession of States on treaties which, at the date of that succession of States, were in force in respect of the territory in question are governed by the present Convention.

Article 10.

Treaties providing for the participation of a successor State

1. When a treaty provides that, on the occurrence of a succession of States, a successor State shall have the option to consider itself a party to the treaty, it may notify its succession in respect of the treaty in conformity with the provisions of the treaty or, failing any such provisions, in conformity with the provisions of the present Convention.

2. If a treaty provides that, on the occurrence of a succession of States, a successor State shall be considered as a party to the treaty, that provision takes effect as such only if the successor State expressly accepts in writing to be considered.

3. In cases falling under paragraph 1 or 2, a successor State which establishes its consent to be a party to the treaty is considered as a party from the date of the succession of States unless the treaty otherwise provides or it is otherwise agreed.

Article 11.

Boundary regimes

A succession of States does not as such affect:

- (a) a boundary established by a treaty; or
- (b) obligations and rights established by a treaty and relating to the regime of a boundary.

Article 12.

Other territorial regimes

1. A succession of States does not as such affect:

- (a) obligations relating to the use of any territory, or to restrictions upon its use, established by a treaty for the benefit of any territory of a foreign State and considered as attaching to the territories in question;

(b) rights established by a treaty for the benefit of any territory and relation to the use, or to restrictions upon the use, of any territory of a foreign State and considered as attaching to the territories in question.

2. A succession of States does not as such affect:

(a) obligations relating to the use of any territory, or to restrictions upon its use, established by a treaty for the benefit of a group of States or of all States and considered as attaching to that territory;

(b) rights established by a treaty for the benefit of a group of States or of all States and relating to the use of any territory, or to restrictions upon its use, and considered as attaching to that territory.

3. The provisions of the present article do not apply to treaty obligations of the predecessor State providing for the establishment of foreign military bases on the territory to which the succession of States relates.

Article 13.

The present Convention and permanent sovereignty
over natural wealth and resources

Nothing in the present Convention shall affect the principles of international law affirming the permanent sovereignty of every people and every State over its natural wealth and resources.

Article 14.

Questions relating to the validity of a treaty

Nothing in the present Convention shall be considered as prejudging in any respect any question relating to the validity of a treaty.

Part II. Succession in respect of part of territory

Article 15.

Succession in respect of part of territory

When part of the territory of a State, or when any territory for the international relations of which a State is responsible, not being part of the territory of that State, becomes part of the territory of another State:

(a) treaties of the predecessor State cease to be in force in respect of the territory to which the succession of

States relates from the date of the succession of States; and

(b) treaties of the successor State are in force in respect of the territory to which the succession of States relates from the date of the succession of States, unless it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty to that territory would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

Part III. Newly independent States

SECTION 1. GENERAL RULE

Article 16.

Position in respect of the treaties of the predecessor State

A newly independent State is not bound to maintain in force, or to become a party to, any treaty by reason only of the fact that at the date of the succession of States the treaty was in force in respect of the territory to which the succession of States relates.

SECTION 2. MULTILATERAL TREATIES

Article 17.

Participation in treaties in force at the date
of the succession of States

1. Subject to paragraphs 2 and 3, a newly independent State may, by a notification of succession, establish its status as a party to any multilateral treaty which at the date of the succession of States was in force in respect of the territory to which the succession of States relates.

2. Paragraph 1 does not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the newly independent State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

3. When, under the terms of the treaty or by reason of the limited number of the negotiating States and the object and purpose of the treaty, the participation of any other State in the treaty must be considered as requiring the consent of all the parties, the newly independent State may establish its status as a party to the treaty only with such consent.

Article 18.

Participation in treaties not in force at the
date of the succession of States

1. Subject to paragraphs 3 and 4, a newly independent State may, by a notification of succession, establish its status as a contracting State to a multilateral treaty which is not in force if at the date of the succession of States the predecessor State was a contracting State in respect of the territory to which that succession of States relates.

2. Subject to paragraphs 3 and 4, a newly independent State may, by a notification of succession, establish its status as a party to a multilateral treaty which enters into force after the date of the succession of States if at the date of the succession of States the predecessor State was a contracting State in respect of the territory to which that succession of States relates.

3. Paragraphs 1 and 2 do not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the newly independent State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

4. When, under the terms of the treaty or by reason of the limited number of the negotiating States and the object and purpose of the treaty, the participation of any other State in the treaty must be considered as requiring the consent of all the parties or of all the contracting States, the newly independent State may establish its status as a party or as a contracting State to the treaty only with such consent.

5. When a treaty provides that a specified number of contracting States shall be necessary for its entry into force, a newly independent State which establishes its status as contracting State to the treaty under paragraph 1 shall be counted as a contracting State for the purpose of that provision unless a defferent intention appears from the treaty or is otherwise established.

Article 19.

Participation in treaties signed by the predecessor State subject to ratification, acceptance or approval

1. Subject to paragraphs 3 or 4, if before the date of the succession of States the predecessor State signed a multilateral treaty subject to ratification, acceptance or approval and by the signature intended that the treaty should

extend to the territory to which the succession of States relates, the newly independent State may ratify, accept or approve the treaty as if it had signed that treaty and may thereby become a party or a contracting State to it.

2. For the purpose of paragraph 1, unless a different intention appears from the treaty or is otherwise established, the signature by the predecessor State of a treaty is considered to express the intention that the treaty should extend to the entire territory for the international relations of which the predecessor State was responsible.

3. Paragraph 1 does not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the newly independent State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

4. When, under the terms of the treaty or by reason of the limited number of the negotiating States and the object and purpose of the treaty, the participation of any other State in the treaty must be considered as requiring the consent of all the parties or of all the contracting States, the newly independent State may become a party or a contracting State to the treaty only with such consent.

Article 20.

Reservations

1. When a newly independent State establishes its status as a party or as a contracting State to a multilateral treaty by a notification of succession under article 17 or 18, it shall be considered as maintaining any reservation to that treaty which was applicable at the date of the succession of States in respect of the territory to which the succession of State relates unless, when making the notification of succession, it expresses a contrary intention or formulates a reservation which relates to the same subject-matter as that reservation.

2. When making a notification of succession establishing its status as a party or as a contracting State to a multilateral treaty under article 17 or 18, a newly independent State may formulate a reservation unless the reservation is one the formulation of which would be excluded by the provisions of subparagraph (a), (b) or (c) of article 19 of the Vienna Convention on the Law of Treaties..

3. When a newly independent State formulates a reservation in conformity with paragraph 2, the rules set out in articles 20

to 23 of the Vienna Convention on the Law of Treaties apply in respect of that reservation.

Article 21.

Consent to be bound by part of a treaty and choice
between differing provisions

1. When making a notification of succession under article 17 or 18 establishing its status as a party or contracting State may, if the treaty so permits, express its consent to be bound by part of the treaty or make a choice between differing provisions under the conditions laid down in the treaty for expressing such consent or making such choice.

2. A newly independent State may also exercise, under the same conditions as the other parties or contracting States, any right provided for in the treaty to withdraw or modify any consent expressed or choice made by itself or by the predecessor State in respect of the territory to which the succession of States relates.

3. If the newly independent State does not in conformity with paragraph 1 express its consent or make a choice, or in conformity with paragraph 2 withdraw or modify the consent or

choice of the predecessor State, it shall be considered as maintaining:

(a) the consent of the predecessor State, in conformity with the treaty, to be bound, in respect of the territory to which the succession of States relates, by part of that treaty; or

(b) the choice of the predecessor State, in conformity with the treaty, between differing provisions in the application of the treaty in respect of the territory to which the succession of States relates.

Article 22.

Notification of succession

1. A notification of succession in respect of a multilateral treaty under article 17 or 18 shall be made in writing.

2. If the notification of succession is not signed by the Head of State, Head of Government or Minister for Foreign Affairs, the representative of the State communicating it may be called upon to produce full powers.

3. Unless the treaty otherwise provides, the notification of succession shall:

(a) be transmitted by the newly independent State to the depositary, or, if there is no depositary, to the parties or the contracting States;

(b) be considered to be made by the newly independent State on the date on which it is received by the depositary, or, if there is no depositary on the date on which it is received by all the parties or, as the case may be, by all the contracting States.

4. Paragraph 3 does not affect any duty that the depositary may have, in accordance with the treaty or otherwise, to inform the parties or the contracting States of the notification of succession or any communication made in connection therewith by the newly independent State.

5. Subject to the provisions of the treaty, the notification of succession or the communication made in connection therewith shall be considered as received by the State for which it is intended only when the latter State has been informed by the depositary.

Article 23.

Effects of a notification of succession

1. Unless the treaty otherwise provides or it is otherwise agreed, a newly independent State which makes a notification of succession under article 17 or article 18, paragraph 2, shall be considered a party to the treaty from the date of the succession of States or from the date of entry into force of the treaty, whichever is the later date.

2. Nevertheless, the operation of the treaty shall be considered as suspended as between the newly independent State and the other parties to the treaty until the date of making of the notification of succession except in so far as that treaty may be applied provisionally in accordance with article 27 or as may be otherwise agreed.

3. Unless the treaty otherwise provides or it is otherwise agreed, a newly independent State which makes a notification of succession under article 18, paragraph 1, shall be considered a contracting State to the treaty from the date on which the notification of succession is made.

SECTION 3. BILATERAL TREATIES

Article 24.

Conditions under which a treaty is considered
as being in force in the case of a succession of States

1. A belateral treaty which at the date of a succession of States was in force in respect of the territory to which the succession of States relates is considered as being in force between a newly independent State and the other State party when:

(a) they expressly so agree; or

(b) by reason of their conduct they are to be considered as having so agreed.

2. A treaty considered as being in force under paragraph 1 applies in the relations between the newly independent State and the other State party from the date of the succession of States, unless a different intention appears from their agreement or is otherwise established.

Article 25.

The position as between the predecessor State
and the newly independent State

A treaty which under article 24 is considered as being in force between a newly independent State and the other State party is not by reason only of that fact to be considered as being in force also in the relations between the predecessor State and the newly independent State.

Article 26.

Termination, suspension of operation or amendment of the treaty
as between the predecessor State and the other State party

1. When under article 24 a treaty is considered as being in force between a newly independent State and the other State party, the treaty:

(a) does not cease to be in force between them by reason only of the fact that it has subsequently been terminated as between the predecessor State and the other State party;

(b) is not suspended in operation as between them by reason only of the fact that it has subsequently been suspended

in operation as between the predecessor State and the other State party;

(c) is not amended as between them by reason only of the fact that it has subsequently been amended as between the predecessor State and the other State party.

2. The fact that a treaty has been terminated or, as the case may be, suspended in operation as between the predecessor State and the other State party after the date of the succession of States does not prevent the treaty from being considered to be in force or, as the case may be, in operation as between the newly independent State and the other State party if it is established in accordance with article 24 that they so agreed.

3. The fact that a treaty has been amended as between the predecessor State and the other State party after the date of the succession of States does not prevent the unamended treaty from being considered to be in force under article 24 as between the newly independent State and the other State party, unless it is established that they intended the treaty as amended to apply between them.

SECTION 4. PROVISIONAL APPLICATION

Article 27.

Multilateral treaties

1. If, at the date of the succession of States, a multilateral treaty was in force in respect of the territory to which the succession of States relates and the newly independent State gives notice of its intention that the treaty should be applied provisionally in respect of its territory, that treaty shall apply provisionally between the newly independent State and any party which expressly so agrees or by reason of its conduct is to be considered as having so agreed.

2. Nevertheless, in the case of a treaty which falls within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the consent of all the parties to such provisional application is required.

3. If, at the date of the succession of States a multilateral treaty not yet in force was being applied provisionally in respect of the territory to which the succession of States relates and the newly independent State give notice of its intention that the treaty should continue to be applied provisionally in respect of its territory, that treaty shall apply provisionally between the newly independent

State and any contracting State which expressly so agrees or by reason of its conduct is to be considered as having so agreed.

4. Nevertheless, in the case of a treaty which falls within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the consent of all the contracting States to such continued provisional application is required.

5. Paragraphs 1 to 4 do not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the newly independent State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

Article 28.

Bilateral treaties

A bilateral treaty which at the date of a succession of States was in force or was being provisionally applied in respect of the territory to which the succession of States relates is considered as applying provisionally between the newly independent State and the other State concerned when:

(a) they expressly so agree; or

(b) by reason of their conduct they are to be considered as having so agreed.

Article 29.

Termination of provisional application

1. Unless the treaty otherwise provides or it is otherwise agreed, the provisional application of a multilateral treaty under article 27 may be terminated:

(a) by reasonable notice of termination given by the newly independent State or the party or contracting State provisionally applying the treaty and the expiration of the notice; or

(b) in the case of a treaty which falls within the category mentioned in article 17, paragraph 3, by reasonable notice of termination given by the newly independent State or all of the parties or, as the case may be, all of the contracting States and the expiration of the notice.

2. Unless the treaty otherwise provides or it is otherwise agreed, the provisional application of a bilateral treaty under article 28 may be terminated by reasonable notice of termination given by the newly independent State or the other State concerned and the expiration of the notice.

3. Unless the treaty provides for a shorter period of its termination or it is otherwise agreed, reasonable notice of termination shall be twelve months' notice from the date on which it is received by the other State or States provisionally applying the treaty.

4. Unless the treaty otherwise provides or it is otherwise agreed, the provisional application of a multilateral treaty under article 27 shall be terminated if the newly independent State gives notice of its intention not to become a party to the treaty.

SECTION 5. NEWLY INDEPENDENT STATES FORMED

FROM TWO OR MORE TERRITORIES

Article 30.

Newly independent States formed from two or more territories

1. Articles 16 to 29 apply in the case of a newly independent State formed from two or more territories.

2. When a newly independent State formed from two or more territories is considered as or becomes a party to a treaty by

virtue of article 17, 18 or 24 and at the date of the succession of States the treaty was in force, or consent to be bound had been given, in respect of one or more, but not all, of those territories, the treaty shall apply in respect of the entire territory of that State unless:

(a) it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the entire territory would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation;

(b) in the case of a multilateral treaty not falling under article 17, paragraph 3, or under article 18, paragraph 4, the notification of succession is restricted to the territory in respect of which the treaty was in force at the date of the succession of States, or in respect of which consent to be bound by the treaty had been given prior to that date;

(c) in the case of a multilateral treaty falling under article 17, paragraph 3, or under article 18, paragraph 4, the newly independent State and the other States parties or, as the case may be, the other contracting States otherwise agree; or

(d) in the case of a bilateral treaty, the newly independent State and the other State concerned otherwise agree.

3. When a newly independent State formed from two or more territories becomes a party to a multilateral treaty under article 19 and by the signature or signatures of the predecessor

State or States it had been intended that the treaty should extend to one or more, but not all, of those territories, the treaty shall apply in respect of the entire territory of the newly independent State unless:

(a) it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the entire territory would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation;

(b) in the case of a multilateral treaty not falling under article 19, paragraph 4, the ratification, acceptance or approval of the treaty is restricted to the territory or territories to which it was intended that the treaty should extend; or

(c) in the case of a multilateral treaty falling under article 19, paragraph 4, the newly independent State and the other States parties or, as the case may be, the other contracting States otherwise agree.

PART IV. UNITING AND SEPARATION OF STATES

Article 31.

Effects of a uniting of States in respect of treaties in
force at the date of the succession of States

1. When two or more States unite and so form one successor State, any treaty in force at the date of the succession of State, in respect of any of them continues in force in respect of the successor State unless:

(a) the successor State and the other State party or States parties otherwise agree; or

(b) it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the successor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

2. Any treaty continuing in force in conformity with paragraph 1 shall apply only in respect of the part of the territory of the successor State in respect of which the treaty was in force at the date of the succession of State unless:

(a) in the case of multilateral treaty not falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State makes a notification that the treaty shall apply in respect of its entire territory;

(b) in the case of multilateral treaty falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State and the other States parties otherwise agree; or

(c) in the case of a bilateral treaty, the successor State and the other State party otherwise agree.

3. Paragraph 2 (a) does not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the entire territory of the successor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

Article 32.

Effects of a uniting of States in respect of treaties not
in force at the date of the succession of States

1. Subject to paragraphs 3 and 4, a successor State falling under article 31 may, by making a notification, establish its status as a contracting State to a multilateral treaty which is not in force if, at the date of the succession of States, any of the predecessor States was a contracting State to the treaty.

2. Subject to paragraphs 3 and 4, a successor State falling under article 31 may, by making a notification, establish its status as a party to a multilateral treaty which enters into force after the date of the succession of States if, at that date, any of the predecessor States was a contracting State to the treaty.

3. Paragraphs 1 and 2 do not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the successor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

4. If the treaty is one falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State may establish its status as a party or as a contracting State to the treaty only with the consent of all the parties or of all the contracting States.

5. Any treaty to which the successor State becomes a contracting State or a party in conformity with paragraph 1 or 2 shall apply only in respect of the part of the territory of the successor State in respect of which consent to be bound by the treaty had been given prior to the date of the succession of States unless:

(a) in the case of a multilateral treaty not falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State indicates in its notification made under paragraph 1 or 2 that the treaty shall apply in respect of its entire territory; or

(b) in the case of a multilateral treaty falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor

State and all the parties or, as the case may be, all the contracting States otherwise agree.

6. Paragraph 5 (a) does not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the entire territory of the successor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

Article 33.

Effects of a uniting of States in respect of treaties signed by a predecessor State subject to ratification, acceptance or approval

1. Subject to paragraphs 2 and 3, if before the date of the succession of States one of the predecessor States had signed a multilateral treaty subject to ratification, acceptance or approval, a successor State falling under article 31 may ratify, accept or approve the treaty as if it had signed that treaty and may thereby become a party or a contracting State to it.

2. Paragraph 1 does not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the successor State would be incompatible

with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

3. If the treaty is one falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State may become a party or a contracting State to the treaty only with the consent of all the parties or of all the contracting States.

4. Any treaty to which the successor State becomes a party or a contracting State in conformity with paragraph 1 shall apply only in respect of the part of the territory of the successor State in respect of which the treaty was signed by one of the predecessor States unless:

(a) in the case of a multilateral treaty not falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State when ratifying, accepting or approving the treaty gives notice that the treaty shall apply in respect of its entire territory;

(b) in the case of a multilateral treaty falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State and all the parties or, as the case may be, all the contracting States otherwise agree.

5. Paragraph 4 (a) does not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the

treaty in respect of the entire territory of the successor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

Article 34.

Succession of States in cases of separation
of parts of a State

1. When a part or parts of the territory of a State separate to form one or more States, whether or not the predecessor State continues to exist:

(a) any treaty in force at the date of the succession of States in respect of the entire territory of the predecessor State continues in force in respect of each successor State so formed;

(b) any treaty in force at the date of the succession of States in respect only of that part of the territory of the predecessor State which has become a successor State continues in force in respect of that successor State alone.

2. Paragraph 1 does not apply if:

(a) the States concerned otherwise agree; or

(b) it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the successor

State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

Article 35.

. Position if a State continues after separation
of part of its territory

When, after separation of any part of the territory of a State, the predecessor State continues to exist, any treaty which at the date of the succession of States was in force in respect of the predecessor State continues in force in respect of its remaining territory unless:

- (a) the States concerned otherwise agree;
- (b) it is established that the treaty related only to the territory which has separated from the predecessor State; or
- (c) it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the predecessor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

Article 36.

Participation in treaties not in force at the date of the succession of States in cases of separation of parts of a State

1. Subject to paragraphs 3 and 4, a successor State falling under article 34, paragraph 1, may, by making a notification, establish its status as a contracting State to a multilateral treaty which is not in force if, at the date of the succession of States, the predecessor State was a contracting State to the treaty in respect of the territory to which the succession of States relates.

2. Subject to paragraphs 3 and 4, a successor State falling under article 34, paragraph 1, may, by making a notification, establish its status as a party to a multilateral treaty which enters into force after the date of the succession of States if at that date the predecessor State was a contracting State to the treaty in respect of the territory to which the succession of States relates.

3. Paragraphs 1 and 2 do not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the successor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

4. If the treaty if one falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State may establish its status as a party or as a contracting State to

the treaty only with the consent of all the parties or of all the contracting States.

Article 37.

Participation in cases of separation of parts of a State
in treaties signed by the predecessor State subject
to ratification, acceptance or approval

1. Subject to paragraphs 2 and 3, if before the date of the succession of States the predecessor State had signed a multilateral treaty subject to ratification, acceptance or approval and the treaty, if it had been in force at that date, would have applied in respect of the territory to which the succession of States relates, a successor State falling under article 34, paragraph 1, may ratify, accept or approve the treaty as if it had signed that treaty and may thereby become a party or a contracting State to it.

2. Paragraph 1 does not apply if it appears from the treaty or is otherwise established that the application of the treaty in respect of the successor State would be incompatible with the object and purpose of the treaty or would radically change the conditions for its operation.

3. If the treaty is one falling within the category mentioned in article 17, paragraph 3, the successor State may become a party or a contracting State to the treaty only with the consent of all the parties or of all the contracting States.

Article 38.

Notifications

1. Any notification under articles 31, 32 or 36 shall be made in writing.

2. If the notification is not signed by the Head of State, Head of Government or Minister for Foreign Affairs, the representative of the State communicating it may be called upon to produce full powers.

3. Unless the treaty otherwise provides, the notification shall:

(a) be transmitted by the successor State to the depositary, or, if there is no depositary, to the parties or the contracting States;

(b) be considered to be made by the successor State on the date on which it is received by the depositary or, if there is no depositary, on the date on which it is received by all the

parties or, as the case may be, by all the contracting States.

4. Paragraph 3 does not affect any duty that the depositary may have, in accordance with the treaty or otherwise, to inform the parties or the contracting States of the notification or any communication made in connection therewith by the successor State.

5. Subject to the provisions of the treaty, such notification or communication shall be considered as received by the State for which it is intended only when the latter State has been informed by the depositary.

PART V. MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 39.

Cases of State responsibility and outbreak of hostilities

The provisions of the present Convention shall not prejudice any question that may arise in regard to the effects of a succession of States in respect of a treaty from the international responsibility of a State or from the outbreak of hostilities between States.

Article 40.

Cases of military occupation

The provisions of the present Convention shall not prejudice any question that may arise in regard to a treaty from the military occupation of a territory.

PART VI. SETTLEMENT OF DISPUTES

Article 41.

Consultation and negotiation

If a dispute regarding the interpretation or application of the present Convention arises between two or more Parties to the Convention, they shall, upon the request of any of them, seek to resolve it by a process of consultation and negotiation.

Article 42.

Conciliation

If the dispute is not resolved within six months of the date on which the request referred to in article 41 has been made,

any party to the dispute may submit it to the conciliation conciliation procedure specified in the Annex to the present Convention by submitting a request to that effect to the Secretary - General of the United Nations and informing the other party or parties to the dispute of the request.

Article 43.

Judicial settlement and arbitration

Any State at the time of signature or ratification of the present Convention or accession thereto at any time thereafter, may, by notification to the depositary, declare that, where a dispute has not been resolved by the application of the procedures referred to in articles 41 and 42, that dispute may be submitted for a decision to the International Court of Justice by a written application of any party to the dispute, or in the alternative to arbitration, provided that the other party to the dispute has made a like declaration.

Article 44.

Settlement by common consent

Notwithstanding articles 41, 42 and 43, if a dispute

regarding the interpretation or application of the present Convention arises between two or more Parties to the Convention, they may by common consent agree to submit it to the International Court of Justice, or to arbitration, or to any other appropriate procedure for the settlement of disputes.

Article 45.

Other provisions in force for the settlement of disputes

Nothing in articles 41 to 44 shall affect the rights or obligations of the Parties to the present Convention under any provisions in force binding them with regard to the settlement of disputes.

PART VII. FINAL PROVISIONS

Article 46.

Signature

The present Convention shall be open for signature by all States until 28 February 1979 at the Federal Ministry for Foreign Affairs of the Republic of Austria, and subsequently, until 31 August 1979, at United Nations Headquarters in New York.

Article 47.

Ratification

The present Convention is subject to ratification. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary - General of the United Nations.

Article 48.

Accession

The present Convention shall remain open for accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 49.

Entry into force

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of the fifteenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the fifteenth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 50.

Authentic texts

The original of the present Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Convention.

DONE at Vienna, this twenty - third day of August, one thousand nine hundred and seventy-eight.

ประวัติผู้เขียน

นายถนอมถนอม สุกัญญา เกิดเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2505 ที่โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษารัฐศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2527 และนิติศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ. 2529 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อปริญญาโทนิติศาสตรมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2530 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง นักการข่าว 5 สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีนคร

